№ 57 (3798)
23 ліпеня 2013 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Юнаку, што збіў урача-сірыйца «за ўсмешку», пагражае да 2 гадоў пазбаўлення волі

Інцыдэнт меў месца 6 ліпеня ў электрычцы Орша—Мінск. Адзін з удзельнікаў шумнай кампаніі збіў доктара-сірыйца, бо яму не спадабалася, што "той пасміхаецца".

АНОНС

Філасофія Сяргея Антончыка

Здаецца, былога дэпутата, сябра фракцыі БНФ у Вярхоўным Савеце 12-га склікання Сяргея Антончыка ведаюць усе.

У свой час ён нарабіў нямала шуму.

Пасля абрання А.Лукашэнкі прэзідэнтам выступіў на сесіі Вярхоўнага Савета 20 снежня 1994 года з дакладам аб карупцыі ў атачэнні прэзідэнта. Газеты, якія вырашылі яго надрукаваць, выйшлі з "белымі плямамі". Па выніках даклада кіраўнік спраў прэзідэнта Іван Ціцянкоў падаў іск аб абароне гонару і годнасці, які Антончык прайграў, ягоная маёмасць была часткова канфіскавана...

Чым цяпер займаецца Сяргей Антончык?

Як ён ацэньвае сваю дэпутацкую дзейнасць?

І што думае пра Беларусь мінулую і сённяшнюю?

Пра гэта — на 6-й старонцы ў чарговым нарысе пад рубрыкай "Гісторыя Беларусі ў асобах".

Сёння ў Мінску адкрываецца Шосты з'езд беларусаў свету

Ніл Гілевіч падчас выступлення у 2000 годзе.

Фота photo.bymedia.net

ЗВАРОТ

І Бог аддзячыць

Так, Бог аддзячыць вам, сыны і дочкі Беларусі, хто — дзеля будучыні Бацькаўшчыны, дзеля выратавання яе свабоды і незалежнасці — прыме да душы і сэрца маю выказаную ніжэй просьбу. Сутнасць гэтай маёй просьбы, якую я ўжо выказваў безліч разоў і выказваю зноў — у апошні раз, вось у чым.

Дарагія мае людзі! Прывучайце сваіх дзетак — ад самага пачатку іх жыцця, ад матчыных грудзей, ад калыскі — гаварыць і карыстацца роднай беларускай мовай! Карыстацца і ганарыцца, што такую цудоўную, такую прыгожую, выразную, мілагучную мову Бог прыжывіў на зямлі, якая сёння называецца Беларуссю, якая ёсць і будзе ў вяках нашай. Будзе — калі вашы дзеці, унукі і праўнукі будуць шанаваць і любіць сваю адвечна родную беларускую мову.

Дык прывучайце ж, дарагія мае, прывучайце! І Бог аддзячыць вам сваёю ласкай. Абавязкова!

Ніл ГІЛЕВІЧ,
народны паэт Беларусі.

2013, ліпень.

Шэсць фігурантаў справы за Плошчу сталі вольныя

Аляксандр Фядута, Сяргей Вазняк, Андрэй Дзмітрыеў, Віталь Рымашэўскі і Сяргей Марцалеў цяпер вольныя. Для іх скончыліся ўмоўныя тэрміны пазбаўлення волі па крымінальнай справе аб масавых беспарадках у дзень галасавання на прэзідэнцкіх выбарах 19 снежня 2010 года.

Цяпер ім не трэба адзначацца ў міліцыі і браць дазвол на выезд за мяжу ці змену месца жыхарства.

Нагадаем: 16 мая 2011 года кіраўніка штаба кандыдата ў прэзідэнты Мікалая Статкевіча Сяргея Марцалева пакаралі двума гадамі зняволення ўмоўна.

20 мая кіраўнік штаба экс-кандыдата на пасаду прэзідэнта Уладзіміра Някляева Андрэй Дзмітрыеў і давераныя асобы Някляева Сяргей Вазняк і Аляксандр Фядута 20 мая 2011 года былі пакараны пазбаўленнем волі на два гады ўмоўна. Разам з імі разглядалася справа экс-кандыдата ў прэзідэнты Віталя Рымашэўскага. Ён атрымаў аналагічнае пакаранне.

Днямі Ірына Халіп таксама атрымала свабоду. Больш ёй не трэба адзначацца кожны панядзелак і быць дома пасля 10-й вечара. 25 ліпеня будзе разглядацца справа экс-кандыдата на пасаду прэзідэнта Уладзіміра Някляева.

Два гады таму Заводскі суд Мінска прызнаў жонку былога кандыдата ў прэзідэнты Андрэя Саннікава вінаватай ва ўдзеле ў масавых беспарадках і пакараў яе двума гадамі зняволення з адтэрміноўкай выканання пакарання на два гады.

Любоў ЛУНЁВА.

УВАГА!

Як вядома, з 1 ліпеня газета "Народная Воля" і сайт "Народная Воля" — гэта абсалютна розныя выданні.

Друкаваны варыянт газеты "Народная Воля" цяпер трапляе ў архіўны раздзел сайта толькі праз два тыдні. Гэта значыць, з матэрыяламі свежых нумароў папяровай версіі могуць знаёміцца толькі падпісчыкі газеты і тыя, хто набывае яе ў шапіках. Дарэчы, каб атрымліваць газету дахаты з 1 жніўня, падпісацца трэба да 27 ліпеня.

Жадаючым чытаць "Народную Волю" ў электронным варыянце ў дзень выхаду газеты альбо напярэдадні раім аформіць спецыяльную падпіску праз рэдакцыю. Яе ўмовы падрабязна выкладзены на сайце www.nv-online.info.

Вы — з «Народнай Воляй», «Народная Воля» — з Вамі!

Экіпіроўка школьніка — ад 1 мільёна 240 тысяч да 3 мільёнаў 620 тысяч рублёў

Такі разлік. Сюды ўваходзяць вопратка, абутак і школьныя прылады. Сабраць у школу старшакласніка будзе даражэй: яго аптымальная экіпіроўка каштуе ад 1 мільёна 660 тысяч рублёў да 4 мільёнаў 190 тысяч рублёў. Пра гэта БелаПАН паведамілі ў прэс-службе Мінгарвыканкама са спасылкай на інфармацыю галоўнага ўпраўлення спажывецкага рынку Мінгарвыканкама.

ЧУЛІ?

Андрэеўскі крыж даставяць у Мінск спеццягніком

Х-падобны крыж, на якім, паводле падання, прыняў пакутніцкую смерць святы апостал Андрэй Першазваны, будзе дастаўлены ў Мінск 28 ліпеня ў 23.45 літарным цягніком у суправаджэнні дэлегацыі Эладскай (Грэчаскай) праваслаўнай царквы.

У 8.00 таго ж дня крыж прынясуць на Замчышча, дзе патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі Кірыл разам з кіраўнікамі і прадстаўнікамі памесных цэркваў правядзе літургію.

Пасля гэтага набажэнства Андрэеўскі крыж будзе дастаўлены ў храм-помнік у гонар Усіх Святых і ў памяць бязвінна забітых у Айчыне нашай на скрыжаванні вуліц Каліноўскага і Усіхсвяцкай, дзе застанецца да 2 жніўня.

Доступ да святыні будзе кругласутачным.

ПАД ГРАДУСАМ

Лета вяртаецца!

У другой палове тыдня ў Беларусі зноў будзе цёпла.

Пра гэта паведаміў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў **Дзмітрый РАБАЎ**.

У чацвер месцамі яшчэ могуць прайсці кароткачасовыя дажджы і прагрымець навальніцы. Уначы чакаецца ад 10 да 16 градусаў вышэй за нуль, днём у розных рэгіёнах Беларусі паветра прагрэецца да 20—27 градусаў. У пятніцу, 26 ліпеня, характар надвор'я кардынальна не зменіцца.

На выхадных асноўным надвор'еўтваральным фактарам стануць цёплыя паветраныя масы, якія паступаюць на тэрыторыю Беларусі з Заходняй Еўропы. Дажджы паступова спыняцца.

У суботу толькі па ўсходзе краіны могуць прайсці кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 9—16 градусаў, днём чакаецца ад плюс 21—23 градусаў па паўночным усходзе да 28 вышэй за нуль на паўднёвым захадзе краіны.

У нядзелю ападкаў па краіне не чакаецца. Днём сіноптыкі абяцаюць плюс 23—28 градусаў, яшчэ цяплей будзе ў паўднёва-заходніх раёнах.

ПО ПОВОДУ

Мария ЭЙСМОНТ

Никому не нужные

Моя знакомая ищет, куда можно определить больную 80-летнюю тетю. Женщина всю жизнь прожила и проработала в деревне, родила сына и дочь. Но из них не вышло заботливых детей. Пьют, о матери не заботятся. Что, собственно, в современной Беларуси не из ряда вон — обыденность. Возможно, и от переживаний, что не смогла воспитать хороших людей, у женщины начались проблемы с психикой. Может забыть, как ее зовут, поела ли, сходила ли в туалет. Ее младшая сестра, мать моей знакомой, навестив ее в деревне, схватилась за голову: в таких нечеловеческих условиях близкий ей человек жить не может!

Но... Оказывается, жить-то ей больше негде!

У матери моей приятельницы в Минске есть однокомнатная квартира, но за больной сестрой нужен постоянный уход, а ей самой уже под 80, букет заболеваний. Родственники бросились искать место в домах престарелых. Оказалось, что попасть туда нереально. В Беларуси 46 интернатов психоневрологического профиля. Но очередь неимоверная. Да и принимают только по показаниям врача и решению суда об утрате дееспособности. Заниматься такими нюансами, которые требуют много сил и времени, некому.

Найти сиделку — тоже проблема. Никто не хочет оставаться один на один с психически больным человеком. Только на пару часов и за большие деньги. У 80-летней старушки их нет. Кто-то подсказал, что при минском Доме милосердия Православной церкви есть хоспис, приют там дают всем, кто нуждается. Но хоспис оказался реабилитационным центром — стационаром дневного пребывания. Один день нахождения в нем стоит 400 тысяч, если с лечением — 500 тысяч рублей.

Есть еще один выход — заключить рентный договор, отдать квартиру в обмен на досмотр в доме престарелых. Но недвижимости в Минске у нуждающейся в уходе женщины нет, только домик в деревне. В данном случае сельское жилье — не товар, который позволил бы осуществить такую сделку.

"И что делать?" — вопрошает знакомая.

А действительно, что? Жил человек, работал всю жизнь, налоги платил. А на старости лет оказался никому не нужен. Конечно, проще всего философски заметить: мы все получаем то, что заслужили. Но даже в самой добропорядочной и интеллигентной семье вполне благополучный вроде бы сын может запить и стать алкоголиком или дочь, начав с прописанных врачом транквилизаторов, превратиться в наркоманку.

Государство предложило другой вариант: усилить ответственность нерадивых детей за престарелых родителей. Мол, если отпрыски не хотят ухаживать за немощными стариками, государство определит их в социальное учреждение, но только за счет детей. Уже есть распоряжение подготовить нормативный документ, который поможет вытрясать деньги с таких несознательных элементов. И государственная пресса готовит общественное мнение: мол, если у взрослых детей не хватает душевной теплоты и чувства долга, то государство обязано заставить их поучаствовать в судьбе родителей.

Несколько лет назад эту схему опробовали на тех, кто лишен родительских прав. Чиновников и милицию на местах обязали разыскать горе мамаш и папаш, трудоустроить и высчитывать из их зарплат деньги на содержание детей, которые живут в детских домах и интернатах. Недавно наверху отрапортовали: все нерадивые родители трудоустроены! Но есть ли польза от работника-алкоголика и предприятию, и Дому ребенка? Даже президентская газета писала о комичных случаях. В Пинске таких пьяниц к месту работы доставляли... персонально, на автомобилях, которые выделяли предприятия.

Но если в этой инициативе можно найти какой-то смысл — действительно, почему государство (а по сути мы с вами) должно забоиться о детях, в то время когда их родители пьют и гуляют, то предложение поставить заботу о нуждающихся в помощи стариках в зависимость от их пьющих детей, мягко говоря, вызывает возмущение: до чего каждый из нас может доработаться в процветающей Беларуси — до нищенской пенсии, которой не хватает даже на то, чтобы оплатить социальную койку, каких-то 7 квадратных метров площади в доме престарелых?!

Директор одного из интернатов для престарелых обмолвился, что содержание в интернате старика, имеющего трудоспособных членов семьи, стоит порядка 3,2—3,6 млн рублей в месяц. В единственном в Беларуси частном доме престарелых эта услуга дороже — 5,5 миллиона в месяц. Согласитесь, немало — у нас зарплаты не у всех такие. А уж белорусские пенсионеры таких денег и подавно не имеют. Поэтому, они, если не сложились отношения с детьми, с ужасом смотрят в будущее. В социально ориентированном государстве они рискуют остаться никому не нужными. Как родственница моей знакомой.

В цивилизованных странах эта проблема решена уже давно. Там для пожилых людей созданы интернаты разной степени комфортности, есть государственные заведения, есть частные. Пожилой человек в случае необходимости выбирает тот, который ему по карману, в крайнем случае — социальный. Нашим чиновникам перенять бы этот опыт, создать условия, чтобы данная проблема решалась и за счет частных инвесторов. Признать наконец-то, что система защиты пожилых людей в Беларуси не развита, требует срочного реформирования. Но проще, пытаясь под благовидным предлогом заставить участвовать в судьбе родителей "несознательных" детей, снять с себя, иначе говоря спихнуть, заботу о пожилых людях.

Интересно, а государство, не сумевшее создать условия для хороших зарплат и, соответственно, пенсий, не чувствует своей вины в нищенской старости наших родителей? Ведь получается, что государство за добросовестно отработанную жизнь не платит пенсионерам таких денег, которые удовлетворили бы его, государство, в качестве платы за содержание в старости.

ПАДЗЕЯ

Тое, што беларуская дыяспара захоўваецца, выглядае цудам

Кіраўнік міжнароднага аб'яднання "Бацькаўшчына" Алена Макоўская і старшыня Рады арганізацыі Ніна Шыдлоўская расказалі пра Шосты з'езд беларусаў свету, які пройдзе 23—24 ліпеня ў Мінску.

Ніна Шыдлоўская.

— Колькі чакаецца гасцей на сёлетнім з'ездзе? Наколькі ён будзе прадстаўнічы?

Ніна Шыдлоўская (Н.Ш.): — Склікаць дэлегатаў штораз адначасова і проста, і складана. Проста, бо статус форуму ўжо замацаваны сярод беларусаў замежжа, у суполках ведаюць узровень правядзення гэтага мерапрыемства і кола пытанняў, якія звычайна абмяркоўваюцца. Таму прыязджаюць, як правіла, кіраўнікі беларускіх суполак за мяжой ды іх намеснікі ці актыўныя людзі, якія займаюцца беларускай справай у краінах свайго пражывання. Сёлета на з'ездзе чакаем каля 200 удзельнікаў, якія прыедуць з 18 краін свету. Прадстаўнічасць з'езда не зніжаецца, і гэта радуе. Але ёсць адна праблема — менш, чым на ранейшых з'ездах, будуць прысутнічаць знакавыя фігуры заходняй дыяспары, якія выехалі з паваеннай хваляй і актывізавалі беларускае жыццё за мяжой. Прычына тут аб'ектыўная — праз свой узрост людзі ўжо не могуць пераадольваць вялікія адлегласці.

— Ці шмат гасцей будзе ўдзельнічаць у працы з'езда ўпершыню?

Н.Ш.: — Нам прыемна адзначыць, што абнаўленне ёсць. У большай частцы на з'ездзе будуць прадстаўлены тыя суполкі, якія ўжо бралі ўдзел у ранейшых з'ездах. Але асобы, якія прадстаўляюць гэтыя суполкі, прыязджаюць не адны і тыя ж. Сёлета будуць і новыя сябры, якія прыйшлі ў "Бацькаўшчыну" цягам апошніх чатырох гадоў.

— Ці чакаецца ўдзел прадстаўнікоў улады?

Алена Макоўская (А.М.): — Напярэдадні кожнага з'езда мы рашэннем Малой рады накіроўваем запрашэнні ў тыя міністэрствы і дзяржаўныя структуры, да кампетэнцыі якіх належыць супрацоўніцтва з беларускай дыяспарай. Таму яшчэ два месяцы таму мы даслалі адпаведныя лісты. Цяпер якраз атрымліваем адказы. На сённяшні дзень ужо ёсць пацвярджэнне ад Міністэрства эканомікі, Нацыянальнага сходу, Міністэрства замежных спраў, Міністэрства культуры і Міністэрства адукацыі. Таксама мы атрымалі інфармацыю ад Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў аб яго ўдзеле ў працы з'езда. Ад Міністэрства інфармацыі адказу пакуль няма. Да Міністэрства замежных спраў і Міністэрства культуры, напэўна, будзе больш за ўсё пытанняў, датычных законапраекта "Аб беларусах замежжа", праграмы "Беларусы ў свеце", віз.

— Чым абумоўлены выбар цэнтральнай тэмы з'езда "Беларуская нацыя ва ўмовах глабалізацыі"?

А.М.: — Працэсуальна вызначэнне тэмы адбываецца так. Спачатку сябры Управы абмяркоўваюць патэнцыяльныя тэмы, якія могуць быць актуальнымі. Пасля тэмы ідуць на разгляд Малой рады, а ўжо пасля ўзгадняюцца з сябрамі Вялікай рады, якая напалову складаецца з кіраўнікоў і актывістаў беларускіх арганізацый у замежжы. Разглядалася некалькі тэм з'езда, але бальшыня спынілася менавіта на тэме "Беларуская нацыя ва ўмовах глабалізацыі", якая вельмі важная: варункі змяняюцца, свет робіцца больш дасяжным, ідуць глабалізацыйныя працэсы, узаемапранікненне культур, і, натуральна, беларусы сустракаюць новыя выклікі. Так, дапусцім, прадстаўнікі далёкіх заходніх дыяспар у сваёй міжасабовай камунікацыі аддаюць перавагу скайп-канферэнцыям, і ўжо не так лёгка сабраць усіх разам нават на нейкую мясцовую сустрэчу. Таму на з'ездзе вось гэтыя новыя варункі, у якіх працуе наша дыяспара, і будуць абмяркоўвацца разам з іншымі пытаннямі нацыянальнага культурнага жыцця. Канечне ж, будуць уздымацца такія важныя пытанні, як прыняцце закона "Аб беларусах замежжа" і дзяржаўнай праграмы "Беларусы ў свеце".

— Якія яшчэ ёсць надзённыя праблемы ў беларускіх дыяспарах?

Н.Ш.: — Відавочна, самая вялікая праблема нашай нацыі, якая адбіваецца наўпрост на прысутнасці беларусаў у свеце, — гэта невысокі ўзровень нацыянальнай ідэнтычнасці. Гэта тэма ўздымаецца на кожным з'ездзе і наогул цягам дзейнасці "Бацькаўшчыны" і грамадскай культурніцкай кампаніі "Будзьма беларусамі!", якую каардынуе "Бацькаўшчына". Без узмацнення гэтага асноўнага моманту любы беларус, які з'язджае са сваёй краіны, не захоўваючы нацыянальнай, культурнай прывязкі да краіны-метраполіі, проста робіцца жыхаром іншай краіны або трапляе да арганізацыйна больш моцных дыяспар, такіх як руская ці ўкраінская. Такім чынам мы страчваем яго як прадстаўніка беларускай нацыі.

На фоне гэтай праблемы штогод робіцца ўсё больш актуальнай праблема пераемнасці пакаленняў. Адыходзіць старая хваля эміграцыі, якая мае магутную нацыянальную ідэнтычнасць. Менавіта гэтыя людзі заснавалі на Захадзе беларускія культурныя асяродкі, цэрквы, музеі, школы. Яны вялі не проста лакальную дзейнасць, а рабілі бачнай беларускую прысутнасць у сваіх краінах праз работу на ўзроўні ўрадаў краін пражывання. Цяпер новае пакаленне не перахоплівае ўзнятыя сцягі з розных прычын, у тым ліку аб'ектыўных — працэс глабалізацыі і слабая нацыянальная ідэнтычнасць. Атрымліваецца, што старое пакаленне адыходзіць, а на іх месца ў суполцы далёка не заўсёды прыходзяць актыўныя людзі з такім жа імпэтам. А імпэт неабходны, бо складана весці паслядоўную работу, калі няма на сёння дэманстрацыі з боку нашай дзяржавы патрэбы ў актыўным праяўленні беларусамі сваёй прысутнасці ў краінах пражывання. Неабходна заканадаўчая база, на якую змогуць абапірацца беларусы замежжа, тады і нашы дзяржаўныя органы пачнуць па-новаму глядзець на супрацоўніцтва з беларусамі замежжа. Пакуль гэтага няма, размыванне беларускай нацыі будзе працягвацца.

А.М.: — Да агучаных праблем яшчэ можна дадаць і праблему беларускага школьніцтва ў замежжы. У лічаных краінах ёсць такія школы, і створаны яны былі высілкамі беларусаў гэтых краін. За апошнія 20 год не паўстала ніводнай новай школы, а гэта таксама ўплывае на пераемнасць пакаленняў, на фарміраванне новага пакалення беларусаў замежжа.

— На якія прыклады вы арыентуецеся ў сваёй дзейнасці?

Н.Ш.: — Узорам для нас з'яўляецца дзейнасць польскай дзяржавы, а таксама Украіны і Расійскай Федэрацыі, дзе ўсведамляецца неабходнасць і агульная карысць ад такога мэтаскіраванага і паслядоўнага супрацоўніцтва са сваімі суайчыннікамі. А гэта значыць, што са зменай пэўнага адказнага чыноўніка кірунак работы не змяняецца, бо яна праводзіцца сістэмна. Гэтыя дзяржавы ўкладаюцца ў развіццё школьніцтва, навучальных праграм, супрацоўніцтва ў галіне культуры, якое ўзмацняе эмацыянальную прывязку да краіны-метраполіі. Гэта і шматлікія палёгкі, як, напрыклад, картка паляка. З пункту гледжання Беларусі яна нясе вялікую небяспеку, але з пункту гледжання палякаў гэта слушны крок, калі ты хочаш захаваць і пашырыць сваю дыяспару, залучыць у краіну спецыялістаў. І такіх крокаў у краінах-суседзях робіцца вельмі шмат. На жаль, на сёння ў Беларусі такога няма, і супрацоўніцтва праводзіцца толькі кропкава. Дзяржава дзесьці камусьці дапамагае з касцюмамі, выступамі на канцэртных пляцоўках, недзе вядзецца супольны бізнес, але супрацоўніцтва праводзіцца выбарачна і не дае беларусам замежжа адчування запатрабаванасці і цікавасці да сябе як прадстаўнікоў сваёй дзяржавы там, за мяжой. Адпаведна, калі ты не патрэбны, а яшчэ і маеш праблемы з тым, каб арганізаваць суполку, адкрыць школу, дастаць падручнікі і матэрыялы для навучання дзетак, імпэт з гадамі знікае. І так выглядае цудам, што беларусы, якія працуюць на ўласным энтузіязме, застаюцца аўтарытэтнымі дыяспарнымі суполкамі ў краінах пражывання.

А.М.: — Некаторыя краіны нават робяць крок наперад, пра што мы можам толькі марыць. Немцы, шведы, тыя ж палякі ствараюць у свеце інстытуты сваёй культуры, каб лаяльнасць да іх расла і каб колькасць сяброў і паплечнікаў павялічвалася.

— Як за мяжой змяняецца колькасць тых, хто лічыць сябе беларусам?

Н.Ш: — На адным толькі энтузіязме доўга існаваць немагчыма, таму мы губляем людзей практычна кожны год. Кожны перапіс насельніцтва ў тых краінах, дзе была заўважная беларуская прысутнасць, дэманструе, што беларусаў робіцца менш, на жаль. Прычым вельмі істотна. І яны не паміраюць, не пераязджаюць, яны перастаюць сябе атаясамліваць, прынамсі юрыдычна, з Беларуссю з шэрагу прычын.

— У чым можа быць практычная карысць з'езда?

А.М.: — Кожны з'езд з'яўляецца адлюстраваннем грамадска-палітычнага дыскурсу на момант правядзення форуму і вызначае асноўныя праблемы, якія стаяць перад беларусамі на час правядзення з'езда. І будучае мерапрыемства — не выключэнне. На ім будуць уздымацца актуальныя пытанні беларускага жыцця, датычныя як беларусаў замежжа, так і беларусаў з Беларусі. Са з'езда ў з'езд пастаянна гучыць пытанне беларускай мовы і яе месца ў грамадскім ды дзяржаўным жыцці. Прадстаўнікі беларускіх арганізацый за мяжой кажуць, што гэта вы там у сябе ў Беларусі вырашайце значэнне мовы і культуры, а нам — беларусам замежжа — больш няма вакол чаго аб'ядноўвацца, толькі вакол беларускай культуры і мовы, бо гэта тое, што нас яднае з суайчыннікамі і вылучае сярод іншых народаў, якія насяляюць краіну пражывання. Таксама будуць прыняты праграмныя дакументы, важныя для дэлегатаў з'езда. Да ўсяго гэты форум — выдатная пляцоўка для абмену досведам, бо прыедуць прадстаўнікі суполак з розных краін свету з рознымі праблемамі, пытаннямі, дасягненнямі. Сумеснае абмеркаванне заўжды ўзбагачае, натхняе і надае імпульс да будучага развіцця.

Н.Ш.: — У час працы з'езда будуць працаваць тры секцыі, дзе ў рэчышчы агульнай тэмы з'езда адбудзецца больш дэталізаванае абмеркаванне наяўных праблем. Сярод іх — магчымасці метраполіі і дыяспары ва ўмацаванні нацыянальнай ідэнтычнасці, супрацоўніцтва "новай" і "старой" эміграцыі на карысць нацыянальнага развіцця, культурная спадчына беларускага замежжа. Пасля такіх абмеркаванняў будуць выпрацаваны ў тым ліку практычныя парады прадстаўленым там суполкам. Таксама высновы, што будуць зроблены падчас работы секцый, будуць уключаны ў асноўныя дакументы, на якіх не толькі базуецца работа "Бацькаўшчыны" як міжнароднага аб'яднання, але яшчэ ідзе апеляванне да тых дзяржаўных структур, якія павінны рабіць крокі па супрацоўніцтве з беларусамі замежжа. Паводле водгукаў, для ўдзельнікаў з'езда не менш каштоўным з'яўляецца абмен досведам. Пры рознай спецыфіцы ў краінах пражывання беларусы маюць агульныя праблемы і рознае бачанне, як гэтыя праблемы вырашаць.

Алена Макоўская.

Гутарку вёў
Мікалай ДУБАВІЦКІ.

РЭГІЁНЫ

Сапсаваў вяселле і ўласнае жыццё

У Магілёве з-за фальшывага паведамлення аб мініраванні з рэстарана эвакуіравалі вяселле.

Злаўмыснік выбраў для званка выдатны час — вачар, калі ў рэстаране "Санта-Марыя" гулялі вяселле. Праваахоўнікі не маглі не зрэагаваць на паведамленне, і работнікам міліцыі прыйшлося эвакуіраваць 25 чалавек. На шчасце, інфармацыя аб мініраванні не пацвердзілася. Вось толькі вяселле прыйшлося на цэлыя дзве гадзіны перанесці на вуліцу.

Фінал гісторыі атрымаўся зусім нечаканым. Аказалася, што званіў пенсіянер, якога запрасілі на вяселле. Падвыпіўшы, жыхар Магілёва засумаваў і вырашыў зрабіць вечар больш разнастайным.

Цяпер пенсіянера будуць "весяліць" праваахоўнікі. Супраць яго ўзбуджана крымінальная справа, якая прадугледжвае да 5 гадоў пазбаўлення волі.

Азвярэў ад выпіўкі

Будаўнік з Гомеля насмерць забіў свайго калегу пасля вечарынкі.

23-гадовы гамяльчанін Павел Крачкоў прыехаў у Рагачоў для выканання работ па аздабленні фасадаў будынкаў. У адзін з вечароў пасля работы ён выпіваў з напарнікам. Невядома, з чаго пачалася сварка, але п'яныя мужчыны ўчынілі бойку.

Перавага была на баку маладога Крачкова, які ў дадатак праходзіў службу ў спецыяльных вайсках. Яго п'яны напарнік нават не мог абараняцца, паведамляе "Свабоднае слова". Крачкоў увайшоў у такі шал, што з вышыні свайго росту ўдарыў локцем няшчаснага напарніка. Гэтая траўма аказалася фатальнай.

Суд Рагачоўскага раёна прызнаў Крачкова вінаватым і прызначыў пакаранне ў выглядзе сямі гадоў пазбаўлення волі з адбываннем пакарання ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму.

У ягады на суткі...

Мужчына 1940 года нараджэння заблукаў у лесе, калі выправіўся ў ягады.

Пенсіянер адправіўся ў лес на ўласным аўтамабілі, што выклікала толькі большую заклапочанасць. Днямі стала вядома, што жыхарку Мінска, што знікла пасля таго, як таксама пайшла ў ягады, знайшлі мёртвай. Злачынцы забілі яе з-за аўтамабіля.

На пошукі пенсіянера адправіліся выратавальнікі, міліцыянты, супрацоўнікі арганізацый Нараўлянскага раёна і мясцовыя жыхары. На шчасце, зніклага знайшлі ўсяго праз гадзіну пасля пачатку пошукаў. Пацярпелы адчуваў сябе няблага, яго нават не сталі адвозіць у шпіталь.

НУ И НУ!

Влюбленный прораб

Щучинский прораб отправлял подчиненных строить дачу любовнице.

На протяжении почти двух лет он периодически отправлял пять подчиненных работников выполнять строительно-монтажные работы в дачном доме своей знакомой. При этом для начисления и выплат им заработной платы, а также других выплат вносил заведомо ложные сведения в официальные документы — табели учета рабочего времени и табели-расчеты на выплату надбавки за разъездной характер работ, которые представлял в отдел кадров и бухгалтерию предприятия.

Как сообщил официальный представитель управления Следственного комитета по Гродненской области **Сергей Шершеневич,** в результате не выполнявшим обязанности рабочим было необоснованно начислено свыше 12 млн рублей.

Уголовное дело передано прокурору для решения вопроса о направлении в суд.

БУДЬТЕ ВНИМАТЕЛЬНЫ!

Гранатовый сок с токсичным мутагеном

В Беларуси запрещена реализация партии гранатового сока российского производства.

"Орган по сертификации продукции, услуг и персонала БелГИМ отказывает в признании сертификата соответствия импортеру в Республике Беларусь ООО "Евроторг" на партию сока гранатового восстановленного пастеризованного осветленного, номинальный объем 1 литр, дата изготовления 08.06.2013, срок годности 08.06.2014, в количестве 6480 стеклянных бутылок, изготовленного ООО ТПК "Аршани", Московская обл., Сергиево-Посадский район, Россия", — сообщает пресс-служба Министерства торговли.

Причина запрета — несоответствие нормам (СТБ 1824-2008) по массовой доле оксиметилфурфурола.

Оксиметилфурфурол — промежуточный продукт химического разложения сахаров, который легко образуется при нагревании из моносахаридов в кислой среде. Токсичный мутаген.

ДИАГНОЗ

Что делать Василию Жарко?

Генеральная прокуратура проверила работу Министерства здравоохранения.

В официальном сообщении Генпрокуратуры сказано, что по результатам проверки выявлен ряд нарушений требований законодательства, которые негативно влияют на доступность и качество медицинского обслуживания населения.

Что это за нарушения?

Во-первых, правоохранительные органы пришли к выводу, что нередко жалобы пациентов на ненадлежащую организацию медицинской помощи остаются без должного реагирования, а факты явных нарушений — без надлежащей оценки. Чиновники от медицины не анализируют причины и условия, порождающие жалобы населения. *"Имеются случаи ненадлежащего оказания медицинской помощи детям. Допускаются неверная клиническая диагностика заболевания, недооценка степени тяжести состояния пациентов, несвоевременная госпитализация в стационар учреждений здравоохранения и так далее"* — говорится в сообщении Генпрокуратуры.

К слову, за последние два года на треть увеличилось число жалоб на организацию работы и лечения в поликлиниках. На 13% стало больше пациентов, недовольных тем, как им оказывают помощь в стационарах.

Почему не удается решить проблему некачественного и несвоевременного оказания медицинской помощи населению? Сотрудники Генпрокуратуры одной из главных причин называют дефицит кадров в медицине, что нередко приводит к высокой загруженности медицинского персонала.

Сегодня в Беларуси, несмотря на оптимистические заявления министра здравоохранения Василия Жарко, что к 2014 году кадровый дефицит в медицине будет ликвидирован, обеспеченность врачами составляет только 71%. Есть районы, где больницы укомплектованы врачами только на 30%. Зачастую ситуацию спасают пенсионеры. Например, в Воложинской ЦРБ Минской области из 144 единиц персонала по штатному расписанию укомплектовано лишь 84 (58%), из них 24% врачей — пенсионного возраста.

Дефицит кадров, неадекватная нагрузкам зарплата приводит к тому, что врачи вынуждены работать на полторы ставки, подрабатывать.

"Высокий коэффициент совместительства нередко ведет к чрезмерным нагрузкам на специалистов, в том числе и на тех, чья деятельность связана с повышенным риском для жизни и здоровья пациентов, — отмечается в сообщении прокуратуры. — *К примеру, заведующий отделением пластической и эстетической хирургии УЗ "4-я ГКБ" г.Минска 26.03.2012 по месту основной работы выполнил две операции общей продолжительностью более 5 часов. После окончания рабочего дня (с 17.00 до 20.00) им проведена пластическая операция в СООО "Экомедсервис — Медицинский центр" пациентке К., которая впоследствии скончалась".*

На что еще обратила внимание Генпрокуратура: в отдельных регионах страны остро стоит проблема отсутствия медико-социальной помощи лицам пожилого и старческого возраста. Например, в Минске функционирует единственное государственное отделение сестринского ухода на базе 11-й городской больницы. Но количество койко-мест в отделении сократилось с 60 до 10. Более того, стоимость пребывания пациентов в этом отделении определялась не в соответствии с законодательством, а исходя из тарифов, утвержденных главврачом, и составляла 6 млн рублей в месяц без учета стоимости медикаментов.

"По результатам проверки министру здравоохранения Республики Беларусь внесено представление об устранении выявленных нарушений, — заявили в Генпрокуратуре. — *Его рассмотрение находится на контроле Генеральной прокуратуры".*

Посмотрим, получится ли у министра ликвидировать выявленные нарушения. Или лучше сразу подать в отставку? Ведь низкие зарплаты в медицине, дефицит врачей — это не только головная боль Минздрава. Это часть государственной политики.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

АДУКАЦЫЯ

Ці атрымаецца далучыцца да Балонскага працэсу з другой спробы?

У 2015 годзе Беларусь зноў зможа "падаць дакументы" на далучэнне да Балонскага працэсу. Каб на гэты раз спроба была ўдалай, трэба выправіць хібы, якія прысутнічаюць сёння ў беларускай сістэме вышэйшай адукацыі. Удзельнікі Грамадскага балонскага камітэта прысвяцілі гэтаму цэлую "Белую кнігу" — зборнік парад і рэкамендацый, якія дапамогуць ператварыць айчынную вышэйшую адукацыю з аўтсайдара рынку ў лідара.

Сорамна прызнацца, але Беларусь — адзіная ў свеце краіна, якой з першага разу адмовілі ў далучэнні да Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі (Балонскага працэсу). Можна зрабіць выгляд, што не надта і хацелася. Але рэальныя абставіны вымушаюць чыноўнікаў ад адукацыі прыслухоўвацца да парад і еўрапейскіх калег, і грамадскіх ініцыятыў. Удзел у Балонскім працэсе пацвярджае якасць адукацыі, не дае ёй скаціцца ніжэй даволі высокай планкі.

У 2015 годзе Беларусь зноў зможа "падаць дакументы" на далучэнне да Балонскага працэсу. Каб на гэты раз спроба была ўдалай, трэба адмовіцца ад аўтарытарнай сістэмы кіравання, змяніць падыход да фінансавай і адукацыйных сістэм. І гэта толькі некаторыя агульныя праблемы, якія трэба неадкладна вырашаць.

"У нашай сістэме вышэйшай адукацыі няма нічога самабытнага, — заявіў сябра Грамадскага балонскага камітэта прафесар **Уладзімір Дунаеў**. — *Яна проста цягнецца ў хвасце і паўтарае чужыя памылкі замест таго, каб на іх вучыцца"*.

"Белая кніга" — не спіс прэтэнзій ці патрабаванняў. Гэта рэкамендацыі ад спецыялістаў, якія праводзілі маніторынгі і параўнанні. Факты, што сабралі стваральнікі тэматычнага зборніка, не могуць не ўражваць. Так, напрыклад, высветлілася, што ВНУ Беларусі амаль не маюць дачынення да навуковай дзейнасці, хоць колькасць студэнтаў за апошнія гады ўзрасла ў два разы!

"Мы не лічым Мінадукацыі неўспрымальным сапернікам, які не хоча нас слухаць, — выказаўся спадар Дунаеў. — *Дзякуючы еўрапейскім калегам мы селі за стол перамоў з прадстаўнікамі гэтай установы. І хоць часам спрэчкі праходзілі на падвышаных танах, у некаторых момантах мы пагаджаліся"*.

Па словах прадстаўнікоў Грамадскага балонскага камітэта, чыноўнікі ад адукацыі ўсё ж такі не супраць перамен. Але крокі робяць непаслядоўныя і часам скажаюць сэнс некаторых патрабаванняў. Дунаеў і яго калегі ўпэўнены, што такія памылкі адбываюцца невыпадкова — гэта спробы захаваць аўтарытарную сістэму ў кіраванні ВНУ. Але ёсць і пазітыўныя зрухі: аднаўлена практыка-арыентаваная магістратура, скарочаны час навучання на першай ступені.

Між тым гэтага недастаткова не толькі для таго, каб уключыцца ў Балонскі працэс. У першую чаргу трэба адказаць на патрабаванні беларускіх працадаўцаў, якія штогод адзначаюць нізкі ўзровень падрыхтоўкі маладых спецыялістаў. Фактычна выпускнік ВНУ не мае ведаў і ўменняў, каб пачаць паўнавартасную працу.

Стваральнікі "Белай кнігі" — не адарваныя ад рэальнасці аптымісты, якія лічаць, што змен у сістэме вышэйшай адукацыі можна дасягнуць хутка і малай крывёю. Між тым Грамадскі балонскі камітэт падрыхтаваў рэкамендацыі ў Кодэкс аб адукацыі, якія дапамогуць зменшыць прэтэнзіі ад еўрапейскіх калег.

Марыя МАЛЕВІЧ.

ПРЫНЦЫПОВЫ ПОГЛЯД

«Казус Святлова»,
ці Хто ў Беларусі гаспадар?

Барыс Святлоў.

Сеанс самапрыніжэння — менавіта такія асацыяцыі ў мяне ўзніклі пасля таго, як прачытаў інфармацыю аб казусе з міністрам культуры Беларусі на прэс-канферэнцыі, прысвечанай адкрыццю "Славянскага базару". Для тых, хто не зусім знаёмы з сітуацыяй, патлумачу: Барыс Святлоў пачаў сваё выступленне на вышэйзгаданым мерапрыемстве на добрай беларускай мове, але, пачуўшы заўвагі расійскіх журналістаў, сумеўся і адразу перайшоў на "великий и могучий"...

Канечне, можна казаць пра хамаватасць нашых гасцей з усходу, якія вось так, не саромеючыся, перапыняюць міністра! Тым больш што яны маглі загадзя папрасіць арганізаваць ім сінхронны пераклад на рускую мову. Але ж гэты выпадак больш сведчыць не пра расійскае нахабства, а пра беларускае нацыянальнае самапрыніжэнне і гатоўнасць да нацыянальнага самааплёўвання. Прычым, як паказвае практыка, гэты комплекс засвоены не толькі шараговымі грамадзянамі, але і чыноўнікамі самага высокага ўзроўню.

Высвечвае гэты сапраўды дзікі выпадак і тое, наколькі фальшывымі і крывадушнымі з'яўляюцца ўсе размовы пра тое, што "мы — адзін народ", "рускія са знакам якасці", што "беларуская мова — дыялект рускай" і г.д. Напрыклад, у немцаў і аўстрыйцаў няма ніякіх праблем с паразуменнем, бо карыстаюцца яны адной нямецкай мовай, зразумела, са сваімі рэгіянальнымі асаблівасцямі, якія склаліся на працягу стагоддзяў. І пры гэтым нікому ў гэтых дзяржавах і ў галаву не прыйдзе думка адмаўляць той факт, што гэта розныя народы. Ды яшчэ і на самым высокім узроўні. А ў Беларусі сам прэзідэнт робіць усё, каб прынізіць значэнне і ролю нацыянальных адметнасцяў: нацыянальнай мовы, культуры і шматвекавой гісторыі.

Пры гэтым, як мантра, паўтараюцца высокія, прыгожыя словы пра нашу дзяржаўную незалежнасць. Напрыклад, зусім нядаўна з вялікай помпай была адкрыта плошча Дзяржаўнага сцяга, якая павінна, па словах Лукашэнкі, паставіць кропку ва ўсіх спрэчках вакол пытання беларускага суверэнітэту. Надзвычай сумніўная заява. Бо ўся практыка стварэння новых маладых дзяржаў, у тым ліку і на абшарах былога СССР, сведчыць пра тое, што ў сапраўднай дзяржаўнай незалежнасці дзве галоўныя апоры — сучасная канкурэнтаздольная эканоміка і выразна акрэсленая нацыянальная ідэя, якую падтрымлівае пераважная большасць грамадзян.

За 19 гадоў свайго кіравання рэжым Лукашэнкі, прабачце за вобразны выраз, эканоміку праспаў. Пра якую незалежнасць можна ўвогуле весці гаворку, калі 10-мільённая краіна залежыць ад таго, ці выб'е яе кіраўнік у Расіі газ па зніжаных коштах і ці выпрасіць павелічэння аб'ёмаў паставак дармавой нафты?! Нават зараз, калі Беларусь набывае прыродны газ у Расіі па найменшых у Еўропе коштах, у нас цэлы вал найвастрэйшых праблем у энергетыцы, а значыць, і ва ўсёй эканоміцы. А калі б мы куплялі газ па тых коштах, якія "Газпром" выстаўляе Украіне, — больш за 400 долараў за 1000 кубаметраў? Быў бы калапс для нашых энергазатратных прамысловых гігантаў, дзе занята значная колькасць працуючых. Тое ж тычыцца і сітуацыі з нафтай. Бо менавіта продаж нафтапрадуктаў, выробленых з расійскай нафты, з'яўляецца адной з важнейшых крыніц напаўнення дзяржбюджэту.

Дадайце сюды прыбыткі ад экспарту калійных угнаенняў, продажу алкагольных напояў, і вы ўбачыце, што Лукашэнка стварыў па сутнасці сыравінную мадэль эканомікі, якая цалкам залежыць ад таго, што вырашыць у Крамлі спадар Пуцін. Да таго ж больш за 70 працэнтаў нашага таварнага экспарту завязаны на тую ж Расію. Успомніце, колькі было вэрхалу вакол забароны паставак нашага цукру ці малочных вырабаў на ўсход. Ні даць, ні ўзяць — істэрыка на самым высокім узроўні. Кіраўніцтва НЕЗАЛЕЖНАЙ дзяржавы так сябе не паводзіць.

Пра нацыянальную ідэю нават і казаць не хочацца. Тыя, хто сёння пры ўладзе, не толькі не спрабуюць яе сфармуляваць і пачаць працэс папулярызацыі ў масах — наадварот. Робіцца ўсё, каб пабудаваць Беларусь як цалкам дэнацыяналізаваную дзяржаву, якая пазбаўлена гістарычных падмуркаў свайго існавання. Робіцца гэта мэтанакіравана і паслядоўна.

У гэтым шэрагу і вяртанне сталінскага, абсалютна штучнага чырвона-зялёнага сцяга, які, я лічу, не мае ніякага дачынення да нашай гісторыі; і перанос Дня Незалежнасці на дату вызвалення Мінска ад нямецкай акупацыі, хаця пасля 3 ліпеня 1944 года мы не займелі ні свабоды, ні незалежнасці і яшчэ 45 гадоў жылі пад уладай Масквы; і многае-многае іншае. Дастаткова паглядзець на юбілеі амаль усіх дзяржаўных інстытутаў (ад міліцыі да статыстыкі). Яны вядуць адлік сваёй гісторыі з бальшавіцкага перавароту 1917 года. І гэта робіцца спецыяльна, каб не дай Бог не пачалі ўзгадваць пра слаўную гісторыю Вялікага Княства Літоўскага і Рэчы Паспалітай...

Вось і прыязджаюць журналісты з Расіі ў Беларусь, дзе, па сцвярджэнні яе ж кіраўнікоў, жывуць "тожа рускія", і чуюць чамусьці незразумелую нацыянальную мову. Хто дазволіў? На якой падставе?

Апошнім часам усё больш відавочным робіцца факт, што сапраўдныя гаспадары Беларусі знаходзяцца зусім не ў Мінску, а ў Маскве. І паводзяць яны ў Беларусі сябе, як гаспадары. Захацелі пабудаваць офіс "Газпрома" на месцы жыццёва неабходнага тубыльцам транспартнага вузла — калі ласка, захацелі размясціць авіябазу — любое месца на выбар... Адным словам, што б ні пажадаў "старэйшы брат" — будзе выканана. Ну а знішчыць адукацыю на нацыянальнай мове і арганізаваць рэпрэсіі супраць "ворагаў славянскага адзінства" нашы "служкі народа" і без падказак заўсёды гатовы.

Я думаю, што самыя апошнія аптымісты нарэшце павінны зразумець, што Лукашэнка са сваёй вертыкаллю пачаў незваротны працэс здачы беларускага суверэнітэту. І "казус Святлова", які, як паслухмяны шкаляр, гатовы выконваць заўвагі нявыхаваных журналістаў з Расіі, — яшчэ адно гэтаму пацвярджэнне.

З павагай да рэдакцыі "Народнай Волі" —

Дзяніс РАБЯНОК,
актывіст Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

г.Калінкавічы.

АД РЭДАКЦЫІ

Вы можаце ўявіць такую сітуацыю: у Маскве падчас Дзён Беларусі высокі расійскі чыноўнік дае прэс-канферэнцыю, у якой прымаюць удзел нашы журналісты, на беларускай мове?

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Нехрышчоныя дзеткі, бо бацькі без даведкі

У Баранавічах маладая сям'я вырашыла пахрысціць дзіця ў мясцовым храме і ў якасці хросных бацькоў захацела бачыць сяброў са сталіцы. Аднак святар ім адмовіў, бо ў мінчукоў не было даведкі, што яны "прайшлі курсы па прысвячэнні ў таемства хрышчэння па месцы жыхарства".

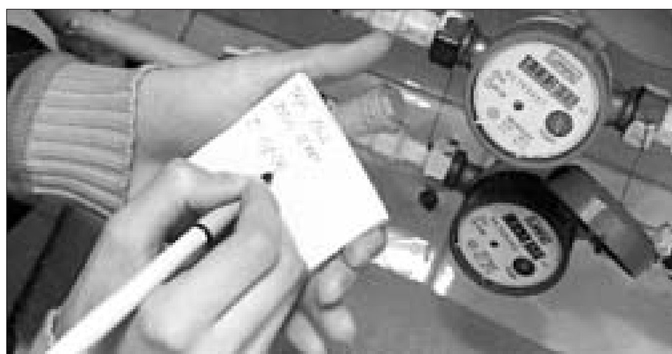
Ці ж гэта выпадак будзённы?
Радзіўся хлопчык — пяць кіло!
Яго чакалі маладзёны,
І шчасцю межаў не было.
Трэ на любога чалавека
Ад першых дзён "ускласці крыж",
Каб адчувалася апека
Магутных сіл, што недзе звыш.
У светлым храме, доме Бога,
Хрысцілі люд ва ўсе вякі.
І для таемства вось такога
Патрэбны хросныя бацькі.
Для гэтай ролі са сталіцы
Былі запрошаны сябры:
На маці — дзеўка-маладзіца,
На бацьку — хлопец не стары.
Аднак святар у храме строга
Сказаў ім:
— Невядома мне,
Малітвы ўзносіце да Бога
Ці моліцеся сатане.
Згадаўшы д'ябла выпадкова,
Як і належыць, тут жа поп
Нібы закрэсліў тое слова —
Перахрысціў уласны лоб.
— Праходзілі вы курсы дзесьці?
Экзамены здавалі вы?
Даведку вінныя прынесці
Сюды з тамтэйшае царквы.
То доказ будзе, што ў сталіцы
Хадзілі вы ў мясцовы храм,
Не ленаваліся маліцца,
Штодня Псалтыр чыталі там.
Ну што ж, паехалі дахаты
"Праходзіць курсы" мінчукі.
У храм наведваліся ў святы,
Чыталі Біблії радкі.
Займелі мінчукі паперу
У рэшце рэшт ад святара:
Засвоілі належна веру
Яны на ўзроўні Псалтыра.
І зноў далёкая дарога,
І зноў палесская зямля...
Падрыхтаваныя, да Бога
У храм панеслі немаўля.
— Нарэшце пахрысціце дзетку...
Ды недаверлівы святар
Спачатку ў рукі ўзяў даведку
І зноўку кісла зморшчыў твар:
— Не пахрышчу я вам дзіцятка,
Яго прынеслі вы дарма...
Даведка ёсць.
А дзе пячатка?
Чаму пячаткі тут няма?
Зусім магчыма, што вы самі,
Не зазіраючы ў царкву,
Даведку гэту напісалі...
Дык не дурыце галаву!
І гнеў ужо стрымаць не можа
Сапраўдны бацька-маладзён:
— Ці чуе і ці бачыць Божа,
І ці ўхваляе гэта Ён?
З такім хрышчэннем цяпнем гора,
Бюракратызм — не бачыў свет,
Цяпер царква — нібы кантора...
Прасцей схадзіць у сельсавет!

* * *

Мы ўсе памром...
Але спачатку
Даведку ў неба варта ўзяць.
Як не паставіць поп пячатку,
Там Бог паставіць нам пячаць.

РЭЗАНАНС

Не трэба прыніжаць людзей...

Як вядома з прэсы, міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі марыць пра тое, каб нарматыў спажывання вады быў паменшаны. І лічбы прыводзяцца, што "ўсе населеныя пункты, акрамя буйных абласных цэнтраў, спажываюць менш як 140 літраў вады ў суткі на чалавека". А ці так гэта?

Я баўлю лета ў адным з аграгарадкоў Магілёўскай вобласці. Пакуль ёсць сілы, трымаю агарод. І ў летнюю спёку, калі патрэбна штодзённа паліваць расліны, трацiцца не 140, а ўсе 200 літраў вады. Хто яе там лічыць, колькі вады ўзята з калонкі? А са студні?

Укласціся ў нарматыў 140 літраў вады на чалавека ў суткі ў Мінску вельмі складана. Патрэбна эканоміць, эканоміць і эканоміць. Не паверыце, але я раскажу, як адзін мой знаёмы спрабуе эканоміць спажыванне вады, каб укласціся ў адведзены нарматыў. Ён жыве насупраць Нацыянальнай бібліятэкі. Па-першае, калі ўзнікае патрэба схадзіць у туалет, то ён іншы раз нават бегае ў бібліятэку. Там вада не лічыцца. Па-другое, у гэтым раёне ёсць калонка, дзе ўвесь цёплы сезон года можна набраць чысцюткай вады. І там яе таксама не лічаць. Па-трэцяе, калі ён прымае душ, то ставіць у ванну ёмкасць і сэканомленую ваду выкарыстоўвае потым для бытавых нужд.

Укласціся ў нарматыў менш як 140 літраў вады на чалавека ў суткі магчыма і можна, але ж нашто прыніжаць людзей? Лепш бы міністр паклапаціўся пра якасць пітной вады. Напрыклад, каб карыстацца пітной вадой у Маскоўскім ці Фрунзенскім раёне сталіцы, патрэбна карыстацца фільтрамі. А гэта дадатковыя расходы. У той жа час плата за ваду аднолькавая з тымі раёнамі сталіцы, дзе яна добрай (адносна) якасці.

Выконваецца дзяржаўная праграма "Чыстая вада" на 2011—2015 гады, у адпаведнасці з якой добрай пітной вадой павінны быць забяспечаны ўсе сельскія населеныя пункты Беларусі. Але хай бы міністр прыехаў у які-небудзь аграгарадок і паспрабаваў бы ваду на смак.

П.І.РОГАЧ.

Магілёўская вобласць — Мінск.

ВАС ИНТЕРЕСУЕТ...

За что сняли Геннадия Пасевина?

Знаю, что на днях со скандалом с должности сняли главу администрации Советского района Минска. Может, известны какие-то подробности?

Игорь Янушик,
Минск.

В отношении бывшего чиновника за неоднократные злоупотребления служебными полномочиями и служебный подлог возбуждены уголовные дела.

Как сообщила старший оперуполномоченный по особо важным делам ГУБЭП МВД **Вероника Посметьева**, в январе этого года чиновник, не имея права управлять служебным автомобилем, в нерабочее время совершил ДТП. Ремонт авто, который обошелся в 15 миллионов белорусских рублей, по указанию бывшего главы осуществило за собственный счет предприятие "Ремавтодор" Советского района Минска".

"В ходе проводимых оперативно-розыскных мероприятий оперативники БЭП установили, что чиновник встал на путь фальсификаций, еще работая гендиректором ОАО "Строммаш", — говорит Посметьева. — *На протяжении 2011—2012 годов он неоднократно завышал объемы производства продукции ОАО и вносил ложные сведения в государственную статистическую отчетность. С целью создания видимости благополучной работы и выполнения показателей прогноза социально-экономического развития он неоднократно давал указания подчиненным составлять фиктивные документы на оприходование готовой продукции на склад, а также на ее отпуск в адрес предприятий-покупателей с завышенными объемами производства на общую сумму более 570 млн рублей. В результате его умышленных действий ОАО необоснованно уплачено НДС от реализации продукции, чем причинен ущерб обществу в размере более 55 млн рублей".*

Сейчас проводится дальнейшее расследование дела. За злоупотребление полномочиями Пасевину грозит от 3 до 10 лет лишения свободы с конфискацией имущества.

Вера ВИР.

ПАМЯЦЬ

Мілавіца над Гутавам

Гутава — гэта вёска ў Драгічынскім раёне, а Мілавіца, як вядома, — зорка Венера, якая свеціць усім, хто жыве высокімі парываннямі, чыё сэрца адкрыта светламу каханню і любові да ўсяго дарагога, прыгожага.

Пад гэтай зоркай нарадзіўся і складаў свае паэтычныя радкі наш таленавіты зямляк **Мікола Федзюковіч**, які рана пайшоў з жыцця, але якога помняць і любяць не толькі на ягонай малой радзіме. Аб гэтым пераканаўча сведчыў Дзень памяці Міколы, калі на пляцоўцы ля Гутаўскай школы сабраліся вучні, педагогі, вясковыя жыхары і госці з Брэста, Мінска, іншых мясцін.

Паэту зараз споўнілася б 70 гадоў, а жыццё яго было нядоўгім. Не паспеў ён выказацца напоўніцу ў мастацкім слове, набыць гучнае літаратурнае імя. Аднак вершы так бяруць за жывое, вярэдзяць душу, здаецца аўтар наўпрост у гэты міг гаворыць з табой аб самым запаветным, хвалюючым. Такімі былі і зборнік Міколы Федзюковіча "Мілавіца над Гутавам", і іншыя кнігі, якія я берагу праз гады і гады. І не адзін я. Распавядаючы на сустрэчы пра жыццёвы шлях земляка, многія з выступоўцаў чыталі напамяць яго вершы. І маглі чытаць, падобна, яшчэ і яшчэ, бо ў іх — жывая праўда жыцця, пяшчота да роднай зямлі, да вяскоўцаў, сярод якіх ён рос, сталеў душой, гадаваў свой дар.

Яшчэ ў першыя дні вайны Міколка страціў бацьку, маці адна ставіла на ногі сваіх хлопчыкаў — яго і старэйшага Вячаслава. На руках малодшага, ужо ў ягонай кватэры ў Мінску, без пары адышла яна з падарваным перажытымі пакутамі сэрцам. Тое, што вынесла на сваіх плячах старэйшае пакаленне дзеля таго, каб жылі мы з вамі і квітнеў родны край, поўніла многія вершы Міколы і знаходзіла водгук у людскіх сэрцах.

Яшчэ ў школьныя гады ён публікаваў свае вершы ў раённай газеце, а з цягам часу яны выходзілі на ўсё больш шырокі прасцяг, сталі нярэдка з'яўляцца ў рэспубліканскім друку, і гэта надзвычай радавала ўсіх, хто яго ведаў ці ўпершыню разгортваў Федзюковічавы старонкі.

Цёплыя, пранікнёныя словы пра колішняга вучня прысвяцілі ягонай памяці дырэктар Гутаўскай школы Наталля Іванаўна Сялюк, былы настаўнік Васіль Паўлавіч Гук, сябра Міколы Яўген Абрамовіч. Паэт Уладзімір Сітуха чытаў свае вершы і юначыя творы земляка, якія яшчэ з даўняй пары ўрэзаліся ў памяць. Паэт Мікола Панасюк падзяліўся сваімі ўражаннямі аб сустрэчах з Міколам... А працягам падзеі стаў канцэрт, дзе гучалі беларускія песні і, канечне ж, напісаныя Міколам Федзюковічам паэтычныя прызнанні ў любові да бацькоўскай зямлі.

Усе, хто быў удзельнікам гэтай творчай імпрэзы, радаваліся, што памяць аб годных людзях, якіх дала Беларусі палеская вёска, жыве і доўга будзе жыць. І гаравалі, што так рана пакінуў нас таленавіты паэт Федзюковіч, а мог бы яшчэ столькі зрабіць для айчыннай літаратуры і ўзвышэння нашых душ...

Яўген АБРАМОВІЧ,
жыхар Драгічынскага раёна.

РЭХА

Што, на трактарным заводзе працуюць рабы?

На мінулым тыдні "Народная Воля" правяла апытанне ля прахадной Мінскага трактарнага завода. Я звярнуў увагу не толькі на тое, колькі людзей задаволены сваёй зарплатай, а колькі не задаволены. Мяне больш здзівіў іншы факт: з 38 чалавек толькі двое пагадзіліся назваць свае прозвішчы, з іх толькі адзін — сфатаграфавацца для газеты.

Прабачце, але ўсё гэта патыхае не 37-м годам, а нечым больш страшэнным. Людзі так напалоханы, што баяцца слова сказаць, публічна заявіць пра сябе. А хто ж будзе адстойваць іх правы? Так і хочацца сказаць: на Мінскім трактарным заводзе працуюць не свабодныя грамадзяне, а рабы, якія ведаюць адно — ад званка да званка стаяць ля станкоў, атрымліваючы за гэта неадэкватную зарплату.

Пакуль многімі работнікамі трактарнага завода, як, дарэчы, і іншых прадпрыемстваў-гігантаў, будзе кіраваць псіхалогія рабоў, да таго часу яны не будуць мець нармальных заробкаў. Права на высокі дабрабыт маюць свабодныя людзі, тыя, якіх ніякая ўлада не можа запалохаць, а людзі з рабскай душой могуць разлічваць толькі на мізэрныя падачкі.

Сцяпан КАРАЛЬЧУК,
чалавек дэмакратычных поглядаў.

ПЕРСОНА

Она любила в жизни только раз...

С этим замечательным тренером и замечательной женщиной я знаком давно. Заслуженный тренер СССР и заслуженный деятель физической культуры Беларуси **Лариса Бокун** отдала белорусскому фехтованию много лет своей жизни. Полвека. Наш выдающийся фехтовальщик Александр Романьков как-то назвал Ларису Петровну матерью фехтования. Да, для олимпийских чемпионок **Елены Беловой и Татьяны Самусенко** она действительно стала второй матерью.

Лариса Петровна порядочный, трудолюбивый и целеустремленный человек, хороший психолог, как говорят в таких случаях, тренер от Бога.

Она и сама многие годы успешно выступала за родное "Динамо". В те годы фехтование в нашей стране было на высоте, а что мы имеем сегодня?.. Но сейчас я хочу рассказать о ней как о женщине — матери троих детей. Ума не приложу, как она все успевала при своей занятости, и это при том, что ее супруг **Герман Матвеевич Бокун,** тоже выдающийся тренер, дома бывал несколько дней в месяц! Она взвалила на свои женские плечи и всех спортсменов, и троих детей. Лариса Петровна из тех женщин, которые умеют любить, причем любить только в чистом виде. Она умеет уважать, имеет мудрость уступать и прощать.

Ее супруг слыл человеком жестким, горячим, но она умела улавливать его настроение и желания. Недавно мы, как мне показалось, душевно побеседовали о фехтовании, о родном "Динамо". В конце нашей беседы я, с ее разрешения, коснулся ее личной жизни и спросил: *"Лариса Петровна, говорили, что у вашего мужа была такая манера — любить многих женщин..."* Она немного задумалась и сказала: *"Говорю вам истинную правду: я любила в жизни только раз и только его. И только его смерть разлучила нас..."*

В феврале следующего года Ларисе Бокун исполнится 88 лет.

Живите долго, Лариса Петровна!

С уважением —

Юрий ЯСИНСКИЙ,
ветеран спорта,
заслуженный тренер Беларуси.

ДИСКУССИЯ

В яблоках всегда срезаю кожуру!

В одном из номеров "Народная Воля" спросила, готовы ли белорусы платить больше, покупая экологически чистые продукты. Лично я не готова переплачивать за продукты без химии.

Во-первых, пенсии не хватит.

Во-вторых, зачем? На рынке всегда можно найти частника, который продает хорошие овощи и фрукты. В шикарных супермаркетах морковь и свекла бывают такие горькие от нитратов, есть невозможно, хотя внешне выглядят очень ярко.

Столько написано о польских яблоках, что я всегда срезаю кожуру!

Колбасные изделия покупаю только в магазине (за исключением Комаровского рынка). На мой взгляд, это надежно. Обращаю внимание на цену, а не на состав. Гродно, Береза, Слоним — колбасы из этих городов очень хорошие.

А вот насчет хлеба даже не знаю, чистый он или нет? Пшеницу и рожь удобряют. Вижу это, когда на дачу еду...

Валентина МЕДВЕДЕВА,
пенсионерка,
минчанка.

ПАД ПРЫЦЭЛАМ

Асцярожна, вас слухаюць!

Амаль усе прадстаўнікі беларускай апазіцыі ўпэўнены, што іх тэлефоны стаяць на праслухоўцы, а электронная перапіска рэгулярна адсочваецца спецслужбамі.

Напрыклад, жонка аднаго апазіцыйнага актывіста распавядала, што першы час пасля арышту мужа дома ўводзіла пароль на ноўтбуку, з галавой схаваўшыся пад пледам. Потым асвоіла розныя шыфравальныя праграмы, прайшла не адны курсы па камп'ютарнай і асабістай бяспецы, у тым ліку і ў замежных спецыялістаў.

Зрэшты, засцерагаюцца ўмяшання спецслужбаў у асабістае жыццё не толькі тыя, хто так ці інакш звязаны з палітыкай. Нават чытачы "Народнай Волі", якія прыходзяць у рэдакцыю з нейкай дробязнай праблемай, раптам рэзка пераходзяць на шэпт, неспакойна азіраючыся па баках: "У вас жа, напэўна, тут жучкі стаяць!" Прычым пачалася гэтая фобія задоўга да публічных прызнанняў экс-агента ЦРУ Эдварда Сноўдэна аб тым, што спецслужбы маніторацць усіх і ўся.

Некаторыя падчас нейкіх важных сустрэч просяць не толькі выключыць тэлефон, але і дастаць з яго акумулятар. А потым яшчэ і распіхаць гэтыя дэталькі як мага далей адна ад адной.

Што кажуць з гэтай нагоды спецыялісты па інфармацыйнай і камп'ютарнай бяспецы?

Як зразумець, слухаюць твой тэлефон ці не?

Калі так, то як надзейна падстрахавацца ад чужых вачэй і вушэй?

І наогул, ці варта жыць з аглядкай на спецслужбы?

Сяргей Вазняк не балбоча лішняга

Адзін з кіраўнікоў кампаніі "Гавары праўду!" па мабільным тэлефоне часцей за ўсё гаворыць пра футбол і жанчын.

— Я вельмі даўно лічыў, што мяне слухаюць, а калі ў 2010 годзе пасля прэзідэнцкіх выбараў трапіў у СІЗА КДБ, убачыў аж цэлы том з расшыфроўкай маіх тэлефонных размоў, — *успамінае Сяргей Вітальевіч.* — На гэтую праслухоўку, дарэчы, была санкцыя пракурора. Але я думаю, што, хутчэй за ўсё, слухалі і да гэтага.

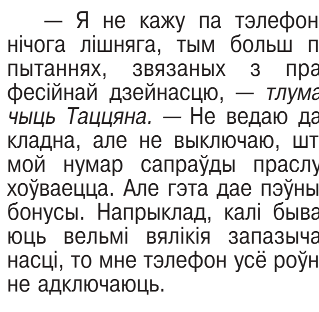
Калі прачытаў раздрукоўкі, то нават заганарыўся: казаў не пра палітыку, а пра футбол, гарэлку і жанчын. Ніякіх дзелавых гутарак наогул не вёў! І, дарэчы, толькі два разы ўжыў нецэнзурную лексіку...

На мой погляд, спосаб засцярогі ад праслухоўкі толькі адзін: не балбатаць лішняга. І мы з калегамі нават зараз імкнёмся не браць тэлефоны на перамовы або нарады — лепш пакінуць іх у машыне або кафэ. Хоць гэта таксама не можа гарантаваць 100-працэнтную бяспеку: на вуліцы можа стаяць непрыкметнае аўто, з якога цябе могуць і пісаць, і здымаць. І, напэўна, калі спецслужбы зоймуцца табой сур'ёзна, то ніякага выратавання ад гэтага ўжо няма...

Таццяна Равяка мае бонусы з праслухоўкі

Прэзідэнт Беларускага дома правоў чалавека, вядомая праваабаронца адзначае цікавы факт: нават калі яна мае вялікую запазычанасць на мабільным тэлефоне, яго ніколі не адключаюць.

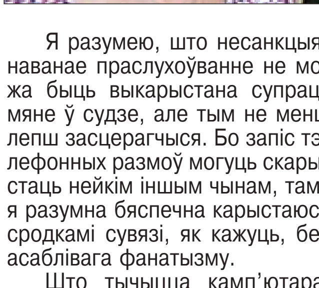
— Я не кажу па тэлефоне нічога лішняга, тым больш па пытаннях, звязаных з прафесійнай дзейнасцю, — *тлумачыць Таццяна.* — Не ведаю дакладна, але не выключаю, што мой нумар сапраўды праслухоўваецца. Але гэта дае пэўныя бонусы. Напрыклад, калі бываюць вельмі вялікія запазычанасці, то мне тэлефон усё роўна не адключаюць.

Я разумею, што несанкцыянаванае праслухоўванне не можа быць выкарыстана супраць мяне ў судзе, але тым не менш лепш засцерагчыся. Бо запіс тэлефонных размоў могуць скарыстаць нейкім іншым чынам, таму я разумна бяспечна карыстаюся сродкамі сувязі, як кажуць, без асаблівага фанатызму.

Што тычыцца камп'ютара, то працую з рознымі спецыяльнымі праграмамі, каб зрабіць перапіску больш бяспечнай.

Анатоль Лябедзька верыць у татальны кантроль

Лідар АГП на важныя сустрэчы таксама з'яўляецца без якіх-небудзь электронных носьбітаў.

— Можна, вядома, наогул не перастрахоўвацца, але, ведаючы нашу трошкі звар'яцелую дзяржаву, часам даводзіцца гэта рабіць, — *разважае Анатоль Уладзіміравіч.* — Таму што магчымы любыя правакацыі і інтэрпрэтацыі. Напрыклад, гады 4 таму я атрымаў аўтарытэтнае папярэджанне аб тым, што да маёй электроннай скрыні на tut.by спецслужбы маюць адкрыты доступ...

Мне здаецца, што сёння ёсць група людзей, над якімі вядзецца татальны кантроль па ўсіх напрамках...

Міхаіл Пашкевіч яўкі і паролі выкладвае ў "Фэйсбук"

Каардынатар кампаніі "За альтэрнатыўную грамадзянскую службу" гаворыць, што некаторыя апазіцыйныя дзеячы шыфруюцца на перамовах, а затым у грамадскім транспарце гучна і адкрыта абмяркоўваюць нават фінансавыя пытанні.

— Як кажуць, сцеражонага Бог сцеражэ, — *адказвае Міхаіл на пытанне аб магчымай праслухоўцы.* — Зараз часам працэй наогул без тэлефона абыходзіцца. Ну а ў цэлым я нічога такога звышсакрэтнага не абмяркоўваю. І ўсё, пра што думаю і з кім сустракаюся, адкрыта пішу на сваёй старонцы ў "Фэйсбуку". На мой погляд, адкрытасць — самая лепшая зброя. З іншага боку, некаторыя палітыкі выключаюць тэлефоны на важных сустрэчах, а потым у грамадскім транспарце гучна і спакойна абмяркоўваюць свае справы, у тым ліку і фінансавыя.

Ведаю, што некаторыя, баючыся праслухоўкі, дастаюць сім-карты з тэлефона, але на гэты конт ёсць добры анекдот.

— Добры дзень, вам тэлефануюць з КДБ...

— Я ўжо зразумеў, вы дазваніліся на тэлефон, з якога толькі што дастаў батарэю.

Мне здаецца, трэба быць гатовым да таго, што цябе слухаюць. Напэўна, кожнаму чалавеку ў глыбіні душы ёсць чаго саромецца, і не хацелася б, каб нейкія рэчы сталі прадметам усеагульнага здабытку. Аднак усе мы — жывыя людзі, а не іконы высокіх маральных паводзін. Я, напрыклад, малады-нежанаты, і разумею, што пры жаданні спецслужбы могуць накапаць кучу фактаў, якія могуць мяне дыскрэдытаваць... Але калі ўвесь час шыфравацца і азірацца, можна наогул забыць, навошта ты прыйшоў у апазіцыю. І калі баішся спецслужбаў, лепш сядзець дзе-небудзь на хутары без тэлефона і інтэрнэту...

Алег Гулак раіць не ператварацца ў параноікаў

Старшыня Беларускага Хельсінкскага камітэта лічыць, што меркаваныя маштабы праслухоўвання моцна перабольшаны.

— Людзі часта баяцца таго, чаго не трэба баяцца, — *выказвае свае думкі Алег.* — Сёння многія лічаць, што нейкія рэчы агучваць проста небяспечна. У нармальным грамадстве страху за тое, што ты сказаў нешта не тое, павінна быць значна менш. Таму я раіў бы менш баяцца. На самай справе ўсё можна абмяркоўваць, нават калі слухаюць.

Ёсць такая прымаўка: калі ў цябе параноя, гэта не значыць, што за табой не сочаць...

Ні разу не чуў, каб пракуратура або іншыя кампетэнтныя органы, якія займаюцца бяспекай і забеспячэннем парадку, спрабавалі пераканаць грамадзян, што іх не слухаюць. У мяне такое ўражанне, што спецслужбам нават падабаецца сітуацыя, калі ўсе шугаюцца і думаюць, што яны пад каўпаком.

Можна зрабіць агаворку: маўляў, аб'ектыўна немагчыма слухаць усіх. На мой погляд, пры цяперашняй тэхніцы праслухаць можна, а вось прааналізаваць — дакладна не. Таму меркаваныя маштабы праслухоўкі моцна перабольшаны.

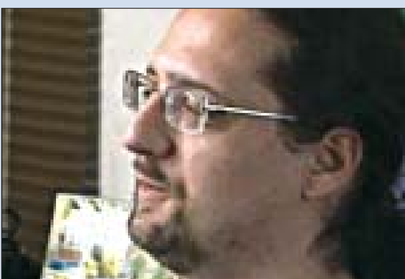
Калі чалавек баіцца, што стаў аб'ектам пільнай увагі спецслужбаў, але пры гэтым не робіць нічога злачыннага, я парэкамендаваў бы карыстацца разумнымі спосабамі засцярогі ад незаконнага зняцця інфармацыі. Гэта і электронныя праграмы, і праграмы перасылкі пошты, і як мінімум проста не казаць лішняга па тэлефоне. Але тут ёсць і іншая крайнасць. Напрыклад, калі спецслужбы раптам зафіксуюць патокі шыфраванай інфармацыі, якая зыходзіць ад нейкага чалавека, не выключана, што іх прафесійная стараннасць толькі ўзмоцніцца. Так што гэтую палку таксама перагінаць не варта. І самае галоўнае — не падпарадкоўваць усё жыццё інтарэсам шыфравання і на самай справе не стаць параноікам...

Што тычыцца мяне, то па некаторых ускосных фактах можна сказаць, што спецслужбы выказваюць цікавасць да маёй персоны. На жаль, у нас не зусім працуе норма закона аб аператыўна-вышуковай дзейнасці, якая дазваляе знаёміцца з матэрыяламі такой дзейнасці пасля яе заканчэння. Пакуль не чуў, каб каму-небудзь гэта ўдалося, але спрабаваць трэба. Каб прадстаўнікі спецслужбаў не расслабляліся і памяталі: усе павінны дзейнічаць у рамках закона.

КАМПЕТЭНТНА

Аляксей ЧАРНЯЕЎ, IT-спецыяліст, эксперт па камп'ютарнай і інфармацыйнай бяспецы: «Класці мабільнік у халадзільнік зусім не абавязкова...»

— У Беларусі прадугледжаны комплекс апаратна-тэхнічных сродкаў, якія дазваляюць спецслужбам аператыўна атрымліваць інфармацыю пра любога чалавека ад любых правайдараў паслуг электрасувязі — і мабільных апаратараў, і правайдараў інтэрнэту, — *гаворыць Аляксей, якога з лекцыямі па асабістай і камп'ютарнай бяспецы запрашаюць у розныя краіны свету.* —Тэарэтычна ёсць пэўны рэгламент выкарыстання гэтых сродкаў, але як ён выконваецца — невядома, у нашай дзяржаве ў гэтым сэнсе ўсё вельмі непразрыста. Таму тэарэтычная магчымасць атрымліваць інфармацыю, праслухоўваць тэлефоны, адсочваць трафік ёсць практычна ў дачыненні да кожнага грамадзяніна, які карыстаецца сродкамі электрасувязі.

Не веру, што слухаюць усіх і кожнага, бо далёка не кожны чалавек цікавы для спецслужбаў. Але, напрыклад, шараговыя актывісты невялікіх арганізацый затрымліваліся прэвентыўна напярэдадні нейкіх акцый, бо нешта абмяркоўвалі праз тэлефон. І ў некаторых справах фігуравала інфармацыя пра перахоп электроннай пошты. Нельга, канешне, казаць, што гэта прымяняецца ў дачыненні да кожнага, але тое, што выкарыстоўваецца шырока, у тым ліку і супраць палітычных апанентаў, — мне падаецца, што гэта практычна даказана.

Ёсць шмат легендаў наконт таго, як дазнацца, што твой тэлефон слухаюць. Але насамрэч усё гэта толькі легенды. Бо тыя, хто слухае, не зацікаўлены ў тым, каб вы пра гэта ведалі. Таму пракалаў не дапускаюць. Шумы ці розныя пстрычкі, незразумелыя гукі ў тэлефоне — гэта не прыкмета таго, што тэлефон на праслухоўцы. Насамрэч інфармацыя здымаецца на ўзроўні аператара, і ў тэхналагічным сэнсе, калі апісваць працэс прымітыўна, гэта практычна тое самае, што капіраванне файла з адной папкі ў другую. І адбываецца гэта незаўважна.

Некаторыя людзі перад важнымі размовамі разбіраюць тэлефон на кавалкі. Але не зусім праўда і тое, што любы тэлефон па сваёй базавай канфігурацыі можа быць выкарыстаны для таго, каб чалавека падслухваць. Проста ёсць шмат спосабаў гэты тэлефон мадыфікаваць і потым сапраўды такім чынам выкарыстоўваць. Асабліва востра, дарэчы, гэта пытанне пачынае стаяць у цяперашні час, калі людзі ўсё актыўней пачалі карыстацца смартфонамі, якія, па сутнасці, з'яўляюцца маленькімі камп'ютарамі. І ўсе напасці, якія здараюцца з камп'ютарамі, могуць быць і ў тэлефоне. І калі чалавек не ўпэўнены, што ў яго там усё чыста, лагічна перад важнымі перамовамі пакінуць тэлефон у баку.

Замежныя газеты пісалі пра тое, што экс-агент ЦРУ Эдвард Сноўдэн раіў сваім суразмоўцам класці мабільнік у... маразілку. Некаторыя шчыра смяяліся з гэтай прапановы. Аляксей Чарняеў тлумачыць, на чым базіруецца рэкамендацыя Сноўдэна.

— У прынцыпе, сэнс гэтай ідэі ў тым, каб закрыць свой апарат ад магчымасці перадаваць радыёхвалі, для чаго рэкамендуецца класці яго ў любую металічную скрыню, — гаворыць Чарняеў. — Насамрэч неабавязкова гэта рабіць менавіта такім чынам, бо ў тэлефоннага мікрафона таксама ёсць пэўныя абмежаванні. Напрыклад, вас нельга праслухаць на адлегласці 500 метраў ці праз некалькі сцен. І ў прынцыпе, калі тэлефон ляжыць у іншым пакоі, а вы знаходзіцеся ў кухні і не крычыце, то наўрад ці вас праз яго праслухаюць. Таму класці мабільнік у халадзільнік зусім не абавязкова...

Марына КОКТЫШ.

КОНКУРС

За слоган для Нацбанка дают смартфон

Национальный банк Республики Беларусь объявляет открытый конкурс на разработку логотипа и слогана информационной кампании по повышению финансовой грамотности населения.

Как сообщает Управление информации и общественных связей Нацбанка, в конкурсе может принять участие любой желающий, прислав свою работу ***до 20 сентября*** на электронный адрес: email@nbrb.by. Рабочая группа выберет лучшие логотип и слоган, которые в дальнейшем будут использоваться во всех информационных кампаниях Нацбанка.

"Логотип и слоган должны вызывать ассоциации с финансовым обучением, нести информацию о том, что миссия повышения финансовой грамотности важна и предназначена для широкого круга граждан, — говорят в Нацбанке. — *Основные требования: оригинальность, запоминаемость, выразительность, лаконичность. К работе должны прилагаться краткое пояснение идеи, а также сведения об ее авторе (фамилия, имя, отчество, возраст, род занятий, контактный телефон)".*

Победителя конкурса ждет приз — современный смартфон.

Алина ВЕТРОВА.

ЧУЛІ?

У Беларусі з'явіцца таксі-матацыкл

У Гродне ў якасці эксперымента запрацуе першае мотатаксі.

Парк новай службы будзе складацца з 10 класічных матацыклаў Suzuki, Kawasaki, Harley-Davidson і Honda. Кіраваць імі будуць члены мотаклуба "Насарогі".

Пасажыры мотатаксі ў паездку атрымаюць шлем, куртку і пальчаткі. Выбар астатняга адзення — за кліентам. Невялікую ручную паклажу можна размясціць у нішы пад сядзеннем.

"*Матацыклы, якія на сённяшні дзень будуць выкарыстоўвацца як таксі, у сярэднім каштуюць каля 20.000 долараў кожны, а расход паліва ў іх часам і больш, чым у машыны, пры гэтым абслугоўванне і запчасткі нашмат даражэй,* — паведамляе сайт "Блог Гродна". — *Вадзіць матацыкл таксама складаней і больш небяспечна, зыходзячы з гэтага і кошт адпаведна большы, чым у звычайным таксі. Першапачаткова плануецца пагадзінная аплата без уліку кіламетражу — 80 тысяч рублёў за 15-хвілінную арэнду. Кожная наступная хвіліна — 4 тысячы. Дарэчы, нават пры сур'ёзных пробках мотатаксі здольна перасекчы ўвесь Гродна за 15 хвілін. І гэты фактар хутчэй будзе актуальны менавіта для кліентаў, якія спяшаюцца і для якіх аўтамабіль у такія гадзіны не дазваляе сэканоміць час. Кошт папярэдні, але будзе карэкціравацца па ходу працы".*

Нягледзячы на тое, што мотатаксі існуе ў многіх краінах свету, а ў некаторых яго кутках і зусім з'яўляецца асноўным відам прыватнага возніцтва, у Беларусі таксісты на матацыклах з'явіліся ўпершыню. Як распавёў дырэктар службы **Сяргей Бертэль,** мотатаксі наўрад ці зможа замяніць звычайныя аўтамабілі, аднак жадаючыя развеяцца і атрымаць новыя адчуванні па заслугах змогуць ацаніць новую паслугу.

"Асаблівага прыбытку мы ад гэтай паслугі не чакаем, збольшага гэта прапаганда байкерскага руху, магчымасць для простых людзей, неабыякавых да матацыклаў, пракаціцца з байкерам, адчуць атмасферу свабоды і драйву!" — гаворыць дырэктар службы таксі.

ГИД ПО МАГАЗИНАМ

Как скидки оставили без штанов

Корреспондент "Народной Воли" продолжает экспериментировать со скидками в столичных магазинах. На этот раз нужно было проверить, насколько выгодно покупать одежду по сниженным ценам.

Сверхзадача

Неделю назад моей целью было найти на скидках продуктовый набор для поездки на дачу. С большего можно считать ее достигнутой. Не удалось найти только молоко по сниженным ценам.

На этот раз задача — найти уцененную одежду, чтобы пополнить дачный гардероб. В планах был достаточно большой комплект — брюки или бриджи, возможно, легкое платье, футболка и кофта. Отличным дополнением были бы удобные тапочки или что-нибудь в этом духе. Перед отправлением нужно учесть предыдущий опыт. Некоторые читатели справедливо заметили, что незапланированные покупки, которые в прошлый раз отгрызли изрядную долю выгоды от скидок, делать никто не заставлял. Так что на этот раз постараюсь не только не покупать ничего ненужного, но и вообще свести траты к минимуму.

ЦУМ

Отдел женской одежды и трикотажа в этом магазине очень большой и удобный — все рядом. И информация о скидках на самом видном месте: возле кассы сразу же попалась вешалка с уцененными трикотажными изделиями. То, что нужно, — удобные кофты с длинным и средним рукавом. Цена снижена с 336.000 до 226.800. Еще лучшее предложение от фирмы "Kis" — цены на некоторые изделия упала на 50%. К сожалению, беда с размерами. Народ проявляет живой интерес к скидкам, так что самых ходовых размеров нет. Некоторые сообразительные родители предпочитают искать на таких распродажах одежду для детей-школьников. Форму во взрослом отделе, конечно, не подберешь, но вот кофты и толстовки идут на ура.

На стенде с верхней одеждой предложение — закачаешься. Например, цена на куртку-плащ упала с 1.048.500 до 628.800. Вот только самый маленький размер 46...

В ЦУМе вообще очень много скидок на летний ассортимент женской и мужской одежды. Так, например, летнее трикотажное платье с коралловыми цветами досталось мне не за 184.440, а за 147.500. Здесь же беру футболку за 84.400 (первоначально стоила 134.400). Стоит быть внимательной — не на всех моделях указан размер скидки. Иногда на изделии вообще нет заветного ярлычка. Присмотритесь, иногда о падении цен сигнализирует большая вывеска прямо над вешалкой.

Неплохо было бы взять и спортивный костюм, ведь они редко бывают на скидках. Но на вешалке остался только один экземпляр от "Купалінкі", цена на который упала с 438 до 350 тысяч. Но мне не нравится ни бледно-сиреневый цвет, ни махровая ткань. Оплачиваю покупки и двигаюсь дальше.

Кстати, отнимать от профита здесь ничего не придется. Возле ЦУМа я была по делам, так что специально на проезд не тратилась.

Итого мы имеем:

легкое летнее платье — 147.900 рублей,

футболка — 84.400 рублей.

ГУМ

В одном из старейших и известнейших магазинов Минска даже в будний день полно покупателей. После реконструкции торговых площадей гулять здесь еще интереснее. Вот и в отделе дамского трикотажа многолюдно. Многие, как и я, ищут скидки, которых на удивление немного. Все, что удалось найти, — милое полосатое платье от отечественного производителя, цена на которе упала на 50 тысяч (с 252.000 до 205.000).

Большие надежды возлагала на здешние полки с брюками. Но тщетно — ничего приемлемого найти не удалось. В обувном отделе тоже не везет, хотя симпатичных моделей предостаточно.

Интересуюсь у продавщицы, куда подевались все выгодные предложения, вон ведь в отделе бытовой техники акция на акции! Оказалось, просто зашла в неудачное время. 25 июля в магазине планируют провести масштабный "Щедрый день в ГУМе", когда все товары получат скидку в 15%. Идея хороша, но вещи мне нужны сегодня, так что из магазина ухожу ни с чем. Вычитать тоже ничего не приходится — и на этот раз мне не пришлось специально тратиться на общественный транспорт.

"Беларусь"

Для экскурсии по универмагу выделяю часть выходного дня. Как оказалось, скидок на трикотаж здесь довольно много. Сразу приглянулась кофта с кокетливым бантиком за 119.000. Первоначальная ее стоимость — 158.750 рублей. Есть скидки и на другие трикотажные вещи. Цены падают — со 178.200 до 126.000, с 286.000 до 205.000 и так далее.

Покупательницы очень активно примеряют и прикидывают. Некоторым настолько понравились скидки, что берут сразу и для себя, и для подруги, и для родственницы. Я же продолжаю безуспешную экспедицию за брюками. Мне не везет — цена снижена только на цветастые лосины. Но уж лучше походить в старых джинсах, чем в таких откровенных штанишках.

Достойная скидка на брюки встретилась только однажды — большая акция касалась всех вещей изо льна. Но это совсем не то, что мне нужно.

Удача улыбнулась в отделе женской обуви. Отличные легкие городские кроссовки уценены с 302.150 до 233.650 рублей. Берем!

Поход в "Беларусь" принес много удачных покупок, даже несмотря на то, что из финальной суммы скидки придется вычесть 4000 рублей на транспортные расходы.

Домой уношу:

кофту — 126.000 рублей,

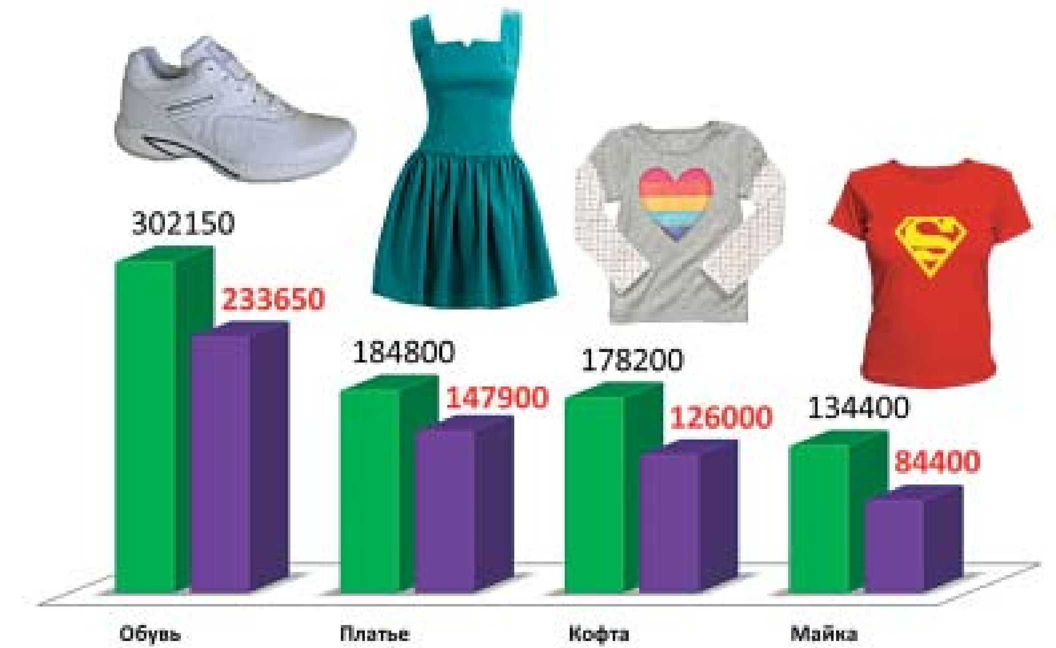
кроссовки — 233.650 рублей.

Вывод

Покупать одежду на скидках действительно выгодно. Иногда даже не нужно ехать за границу, чтобы найти хорошую вещь по доступной цене. Правда, скидки у нас случаются куда реже, чем в той же Литве. Да и не все товары можно найти. Например, я так и осталась без брюк.

Зато за кофту, платье, футболку и кроссовки я заплатила **587.950** рублей. Общая экономия с вычетом 4000 рублей на транспорт составила **207.600** рублей.

Мария МАЛЕВИЧ.
Диаграмма: Сергей ГРАБОВСКИЙ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
23 ЛІПЕНЯ 2013 г.

ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ

Папа едет на пляж Копакабана

Папа Римский Франциск отправляется в Бразилию — это его первая зарубежная поездка в качестве понтифика. Папа примет участие в праздновании Всемирного дня молодежи, который открывается сегодня, и посетит молодежный католический фестиваль. Тысячи паломников услышат обращение Франциска на знаменитом пляже Копакабана. В ходе своего визита Франциск решил не пользоваться бронированным "папамобилем".

Уверенную победу на выборах в Верхнюю палату парламента Японии одержала правящая коалиция

В нее входят Либерально-демократическая партия и Новая Комэйто. Глава Кабинета и ЛДП **Синдзо Абэ** отметил, что результаты выборов стали "голосом поддержки экономического курса" его партии.

Патриарх Кирилл: признание однополых союзов ведет к концу света

Патриарх заявил об этом в воскресенье в Москве после службы в Казанском соборе. По словам Кирилла, необходимо "делать все для того, чтобы на пространствах Святой Руси грех никогда не утверждался законом государства". Иначе, по мнению патриарха, "народ вступает на путь самоуничтожения".

В Египте переписывают Конституцию

В Египте в воскресенье начала свою работу Конституционная комиссия, назначенная временным президентом **Адли Мансуром.** Специалисты по вопросам права должны разработать и внести поправки в Основной закон страны. На это им дано 30 дней и еще 60 — на окончательную редакцию документа.

Действие Конституции, разработанной правительством отстраненного президента-исламиста Мохаммеда Мурси, приостановлено. Она была одобрена в декабре на референдуме, однако приняли в нем участие лишь около трети граждан страны.

Бельгия: «Да здравствует король Филипп!»

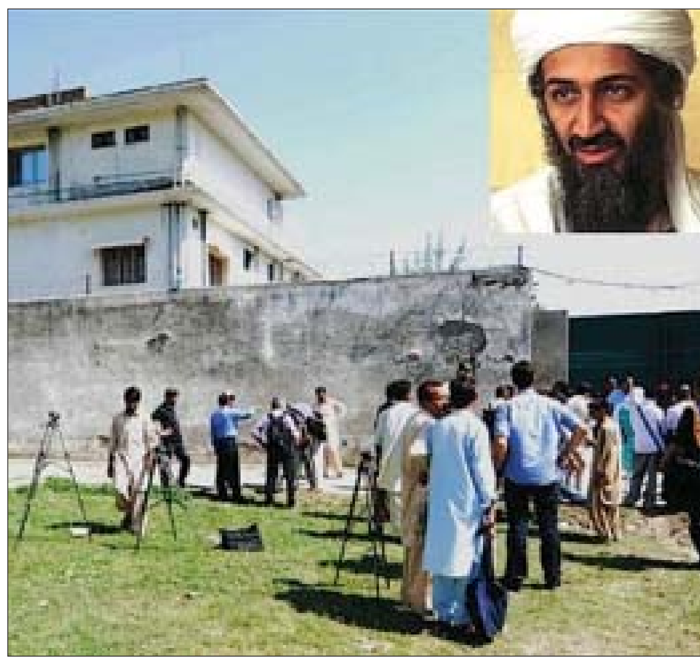
В Бельгии началось правление короля Филиппа — 53-летний наследный принц, выпускник Оксфордского и Стэнфордского университетов возглавил монархию после того, как от престола отрекся его отец Альберт Второй. В своем последнем обращении к подданным он сказал, что Бельгия должна оставаться "источником вдохновения для Европы", а перед сыном поставил задачу сохранения целостности страны.

ЧУЛІ?

Сенсацыйны даклад пра жыццё Усамы бен Ладэна

Тэлеканал "Аль-Джазіра" трапіў на справаздачу пакістанскіх спецслужб аб жыцці кіраўніка аль-Каеды ў Пакістане. У каўбойскім капелюшы ён хадзіў за пакупкамі ў мясцовы кірмаш. Ён сам вучыў сваіх дзяцей. Аднойчы яго нават затрымала паліцыя за перавышэнне хуткасці, але за краты ён не трапіў. *"Ён вельмі хутка знайшоў паразуменне з паліцыянтам і паехаў далей"*, — гаворыцца ў дакладзе. Некампетэнтнасць пакістанцаў дазволіла яму амаль дзесяць гадоў хавацца на вачах улады.

У справаздачы пакістанскіх спецслужбаў аб жыцці Усамы бен Ладэна на 336 старонках апісаны раней невядомыя падрабязнасці жыцця галоўнага тэрарыста ў свеце, адказнага, сярод іншага, за тэракты 11 верасня 2001 года ў Нью-Ёрку і Вашынгтоне. Да восені 2001 года Усама быў госцем афганскіх талібаў, а пасля амерыканскага ўмяшання збег у Пакістан. Справаздача ўяўляе сабой запісы размоў, падчас якіх былі дапытаны больш за дзвесце сведак (сярод іх кіраўнікі разведкі, высокапастаўленыя чыноўнікі і вайскоўцы, суседзі, а таксама тры ўдавы бен Ладэна). У дакуменце гаворыцца, што кіраўнік аль-Каеды і ягоная сям'я жылі спачатку ў даліне Сват, а з 2005 года ў Аботабадзе. У гэтым горадзе месціцца вайсковая акадэмія, а жыхары ў большасці — адстаўныя вайскоўцы. Як распавялі суседзі, бен Ладэн і яго сям'я "жылі сціпла, надзвычай эканомна, асцерагаючыся чужых позіркаў". У сваю чаргу ўдовы расказалі, што Усама на двары заўсёды насіў каўбойскі капялюш, каб яго не пазналі з паветра, ён таксама часта галіўся (на ўсіх апублікаваных у друку фотаздымках ён быў з барадой).

"Як такое магчыма, што суседзі, мясцовыя чыноўнікі, паліцыя, службы бяспекі разведкі нічога не заўважылі? Што нікога не здзівіў памер і дзіўная форма зямельнага ўчастка? І ніхто не звярнуў увагі на калючы дрот вакол яго? На адсутнасць машын і на факт, што на працягу 6 гадоў ніхто іх не наведваў?" — чытаем у дакладзе. Пакістанскія ўлады не спяшаліся хваліцца справаздачай. Яна праляжала ў шуфлядзе паўгода, а пасля ўцечкі інфармацыі ў Пакістане неадкладна быў заблакіраваны сайт тэлеканала "Аль-Джазіра".

Скачок над Барселонай

Кубінскія спартсмены выконваюць сінхронны скачок з 10-метровай вышыні на чэмпіянаце свету па водных відах спорту у басейне Барселоны.

ТРЫВОЖНА

Новы вірус непакоіць улады Саудаўскай Аравіі

Улады Саудаўскай Аравіі заклікалі мусульманскіх паломнікаў карыстацца марлевымі павязкамі падчас наведвання святых месцаў. Гэта, паводле іх слоў, павінна спыніць распаўсюджванне небяспечнага вірусу.

У ісламскіх краінах працягваецца Рамадан — месяц посту і малітвы, але праз некалькі месяцаў мусульмане з усяго свету прыедуць у Саудаўскую Аравію для паломніцтва ў Меку. У святых месцах паявіцца да трох мільёнаў чалавек. Менавіта гэта выклікае заклапочанасць улад у Рыядзе, паколькі менавіта ў Саудаўскай Аравіі зафіксавана найбуйнейшая колькасць інфекцый небяспечнага вірусу МЭРС. Таму Міністэрства аховы здароўя хоча, каб паломнікі апранали ахоўныя маскі, а старэйшыя людзі адтэрмінавалі паломніцтва.

Дыхальны каронавірус МЭРС быў выяўлены летась, ён выклікае цяжкія сімптомы ад кашлю да парушэння работы нырак. Паводле даных Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, у свеце было выяўлена 80 выпадкаў захворванняў, у тым ліку 44 смяротныя.

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

Почему Берия не стал советским Дэн Сяопином?

*60 лет назад был арестован член президиума ЦК КПСС, вице-премьер и министр внутренних дел СССР, маршал Советского Союза, член правящего триумвирата, а по мнению ряда исследователей, и самый влиятельный на тот момент человек в стране — **Лаврентий БЕРИЯ.***

Хотя речь шла о судьбе лишь одного из членов высшего руководства, по методам и последствиям события 26 июня 1953 года вполне соответствуют определению "государственный переворот".

В советскую эпоху он оказался удобным козлом отпущения, на чьи интриги и пагубное влияние перекладывали всю ответственность за террор, выводя из-под критики излишне доверчивого, но в целом положительного Сталина. Выходило, что вождь, никому и ни в чем не веривший, отчего-то слепо доверился двум людям: Риббентропу и Берии, оба раза с тяжелейшими последствиями для страны.

Сейчас многие исследователи, опираясь на опубликованные в 1990-х годах документы, утверждают, что Берия, при его несомненной ответственности за массовые репрессии, был не хуже остальных членов сталинского руководства. Более того: он мог стать "советским Дэн Сяопином", зайдя в реформах гораздо дальше Хрущева. Примечательно, что данное мнение широко разделяют и сталинисты.

Лаврентий Берия был типичным выдвиженцем большевистской власти. Родился 17 (29) марта 1899 года в бедной крестьянской семье в Абхазии, однако являлся по происхождению не абхазом, а мингрелом (одна из ветвей грузинского народа).

С детства отличался способностями, так что семья решилась продать полдома, чтобы оплатить перспективному мальчику образование. Окончил в Баку строительное училище. С 17 лет совмещал учебу с работой конторщика в нефтяной компании.

С 1915 года состоял в нелегальном марксистском кружке, через несколько дней после Февральской революции вступил в партию большевиков, после Октября сразу пошел по чекистской линии. В разведке и контрразведке был не политическим выдвиженцем, а профессионалом — причем, по единодушной оценке специалистов, выдающимся.

Берия не только беспрекословно выполнял указания Сталина, но умел угадывать волю хозяина без слов, а тот ценил это особенно высоко, особенно когда речь шла о деликатных делах.

В 1931—1938 годах возглавлял партийную организацию Закавказья, однако и в это время занимался вопросам госбезопасности: после убийства Кирова входил в комиссию по разработке указов об ускоренном рассмотрении дел о "терроре" и Особых совещаниях, в 1937 году организовал большую чистку в Грузии и Армении.

22 августа 1938 года Берия был назначен первым заместителем народного комиссара внутренних дел, а 25 ноября того же года — наркомом вместо смещенного и впоследствии расстрелянного Николая Ежова.

Вслед за этим из лагерей и тюрем вышли на свободу около 150 тысяч человек, в основном нужных государству военных и технических специалистов, в том числе будущие полководцы Великой Отечественной войны: Константин Рокоссовский, Кирилл Мерецков и Александр Горбатов. Но были и простые люди, например, дедушка Михаила Горбачева.

По сравнению с масштабами репрессий это являлось каплей в море. Но пиаровский эффект был отчасти достигнут: справедливость торжествует, у нас зря не сажают!

Если за 18 месяцев 1937—1938 годов за "контрреволюционные

преступления" расстреляли 681.692 человека, то есть в среднем по полторы тысячи в день, то в 1939 году — порядка 2600 человек, в 1940-м — 1600 человек в день. Вместо истребления ставка была сделана на создание гигантской трудовой армии, требовавшей постоянных пополнений, и поддержание трудовой дисциплины драконовскими методами.

На январь 1940 года из 2,6 млн обитателей ГУЛАГа 57% составляли осужденные за мелкие хищения госсобственности, опоздания на работу и выпуск бракованной продукции.

Хозяйственные наркоматы, не чинясь, подавали в ведомство Берии заявки на рабсилу с разбивкой по специальностям, а чекисты на их основе верстали планы, кого и в каком количестве следует арестовать.

Берия изобрел "шарашки": спецтюрьмы для ученых и инженеров, которые день и ночь конструировали оружие за порцию масла и теплую постель. Через них прошли, в частности, Андрей Туполев и Сергей Королев.

Атомный проект

Еще во время войны Берия в качестве члена Государственного комитета обороны курировал авиационную и угольную промышленность, железнодорожный и речной транспорт и выпуск минометов.

20 августа 1945 года, спустя девять дней после бомбардировки Хиросимы, он был назначен председателем Спецкомитета по атомной проблеме, а 29 декабря того же года был освобожден от обязанностей наркома внутренних дел и всецело сосредоточился на ядерном проекте.

Ядерщики в своих закрытых городках пользовались немыслимой для СССР интеллектуальной свободой. Участники атомного проекта описывают в воспоминаниях любопытный эпизод.

Во время первого испытания атомной бомбы 29 августа 1949 года на полигоне под Семипалатинском руководство находилось в бункере. Все, разумеется, были напряжены: сработает — не сработает.

Когда сработало, Берия распахнул дверь, чтобы полюбоваться на "гриб". Будущий академик, а тогда молодой ученый Юлий Харитон, понимая, что через несколько секунд придет ударная волна, бесцеремонно схватил всемогущего министра за плечи и втолкнул внутрь.

Выглядеть несмышленым мальчишкой, которого за шиворот оттащили от опасности, равно как обрушиться за непочтительность на Харитона, только что спасшего ему жизнь, было одинаково невыигрышно. Многоопытный царедворец нашелся мгновенно: в свою очередь сгреб Харитона в объятия и начал тискать и трясти, изображая восторг.

После успешного испытания бомбы влияние Берии возросло еще больше. Он входил в неформальную группу из пяти-шести членов Политбюро, которых Сталин регулярно приглашал на затягивавшиеся до утра ужины на ближней даче, где они решали все важнейшие вопросы, а заодно, по воспоминаниям Светланы Аллилуевой, напивались, пели песни, холуйствовали перед хозяином и грубо шутили друг над другом.

Хрущев плясал гопак, Берия однажды подложил спелый помидор на стул Ворошилову, одетому в белые брюки.

Помог Сталину умереть

По имеющимся данным, незадолго до смерти Сталин задумал еще раз кардинально перетряхнуть свое окружение. Наряду с Молотовым, Микояном и Ворошиловым топор был занесен и над Берией. Санкционировав у него на родине "мингрельское дело", Сталин указал руководству МГБ: "Ищите Большого Мингрела", и прямо заявил вновь назначенному заместителю начальника следственной части Василию Зайчикову, что не доверяет Берии.

Есть версия, будто Берия в конце концов отравил патрона с помощью верных людей среди охраны и обслуги ближней дачи. На ней, в частности, основан недавно опубликованный роман Эдварда Радзинского "Апокалипсис от Кобы".

Историк Алексей Исаев заявил Русской службе Би-Би-Си, что серьезные исследователи относятся к данной гипотезе как к легенде.

Отчасти Берия действительно помог Сталину умереть. Когда 2 марта 1953 года с тем случился инсульт, охранники долго не решались нарушить запрет входить в комнаты вождя без вызова, а, обнаружив его на полу без сознания, вызвали Берию и Маленкова. Берия накричал на них, сказал, что товарищ Сталин просто устал, велел уложить его на диван и не беспокоить. Таким образом, Сталин 11 часов оставался без медицинской помощи.

Можно не сомневаться, что Берия, как, впрочем, и другие члены руководства, встретил смерть Сталина с облегчением. Светлане Аллилуевой запомнился возбужденный, если не сказать радостный голос, которым он приказал офицеру охраны: "Хрусталев, машину!"

Самая интересная страница в биографии Берии — три с половиной месяца между смертью Сталина и арестом

Сталин еще находился в агонии, а "старая гвардия" уже крепко взяла власть в свои руки и поделила ключевые посты. 5 марта 1953 года чрезвычайный пленум ЦК КПСС по предложению Берии назначил главой правительства Георгия Маленкова. Его заместителями, курировавшими ключевые сферы государственной жизни, стали Берия, Молотов, Каганович и Булганин. Хрущев сосредоточился на партийной работе. Берия одновременно возглавил МВД и госбезопасность, вновь слитые в одно ведомство.

Вызванный на пленум Георгий Жуков, тогда командовавший Уральским военным округом, писал в мемуарах (этот раздел был опубликован только в 1999 году): "Маленков, Хрущев, Берия и Булганин были в приподнятом настроении. Их суждения говорили о том, что они уже не боялись высказать свое мнение. Всем своим видом и развязностью Берия старался дать понять: "Хватит, мол, сталинских порядков, натерпелись, теперь все будет по-иному".

Процесс "восстановления социалистической законности" и "реабилитанса" запустил не Хрущев, а Берия. Своим первым приказом по министерству он создал следственные группы по пересмотру особо важных дел. За считанные недели были прекращены "дело врачей", "мингрельское дело", "дело авиаторов", "дело работников Главного артиллерийского управления". Арестованные и осужденные вышли на свободу.

Некоторые исследователи полагают, что в дальнейшем Берия мог бы пойти и на экономическую либерализацию, разрешив мелкое частное предпринимательство и распустив колхозы. В отличие от Хрущева, судя по всему, искренне верившего в коммунизм, Берия был законченным прагматиком и циником и одновременно жестким лидером, а именно такой человек, как полагают, лучше всего подходит для роли реформатора в тоталитарном обществе.

Напористость и авторитарные замашки Берии вызвали у его коллег панику. Хрущев и Маленков говорили друг другу: "Он нас всех перережет".

Возможно, они опасались не столько резни, сколько того, что Берия использует их роль в сталинских репрессиях для шантажа. В начале июня тот пригласил к себе нескольких членов ЦК, в том числе писателя Константина Симонова, и предъявил им расстрельные списки 1930-х годов с резолюциями Сталина и других членов руководства. Симонов, по его словам, был поражен откровенной неприязнью, с которой Берия говорил о Сталине.

26 июня на плановом совещании в Кремле Маленков и Хрущев неожиданно предъявили Берии обвинения в попытке узурпации власти и работе на британскую разведку. Берия потребовал созыва пленума ЦК, но дожидавшиеся в соседней комнате маршал Жуков с офицерами-добровольцами вошли в помещение и арестовали его. Первым делом у Берии отобрали портфель, опасаясь, что там находится оружие. Берию отправили в подземный бункер командования ПВО Москвы, где он был расстрелян 23 декабря. Прах развеяли над Москвой-рекой.

В тот же день были казнены шесть высших руководителей МВД-МГБ, позднее расстреляны или приговорены к длительным срокам еще 17 членов "банды Берии", а около 50 генералов разжалованы и уволены. Родственников Берии и других осужденных выслали без суда в Красноярский край, Свердловскую область и Казахстан.

Берия и женщины

Помимо прочего, Берию обвиняли в фантастическом сластолюбии. Якобы начальник его охраны полковник Саркисов разъезжал в автомобиле по улицам Москвы, отлавливал хорошеньких девушек и доставлял для утех шефу.

Большинство историков сходятся на том, что дым не без огня, но цифра "200 изнасилованных женщин" сильно преувеличена.

Известно, что у Берии имелась постоянная любовница, которая на момент их встречи училась в десятом классе. Она получила от Берии квартиру и родила ему сына, впоследствии жившего под фамилией матери.

Вдова Берии Нина Гегечкори уверяла, что муж никогда ей не изменял, а женщины, с которыми он тайно встречался, являлись агентами.

Артем КРЕЧЕТНИКОВ.
Москва.

У СОСЕДЕЙ

Граждан Латвии привлекли к планированию госбюджета

Минфин Латвии предложил местным жителям самим выбрать отрасли, которым в следующем году будет выделено дополнительное финансирование.

Любой желающий может принять участие в опросе, который открыт на сайте ведомства. Участникам голосования предложено 11 вариантов, в частности, здравоохранение, образование, культура, безопасность, оборона и так далее. При этом можно внести и собственное предложение. Результаты опроса, как следует из сообщения, будут учитываться при планировании государственного бюджета на следующий год. Как ожидается, правительство приступит к рассмотрению этого вопроса 30 июля.

В общей сложности на дополнительное финансирование в бюджете-2014 будет выделено около 50 миллионов латов (около 70 миллионов евро).

У НИХ

В Токио появилось козлиное кафе

Кафе, в которых клиентов обслуживают официантки в костюмах горничных, — уже вчерашний день. Рестораны, где посетители могут поиграть со снующими туда-сюда кошками, — тоже. Настало время придумать что-то новое. Так, владельцы одного из заведений Токио решили поселить в нем козлов.

Клиенты необычного кафе могут не только любоваться парнокопытными и играть с ними, но также выгуливать Сакуру и Шоколада в городе за отдельную плату. Рена Кавагути принесла в ресторан белого и черного козлят три года назад в надежде привлечь к своему бизнесу внимание любителей животных. По словам женщины, ей хотелось выделиться на фоне появившихся в то время кафе, где можно было поиграть с собаками и кошками.

Живущим в огромном бетонном Токио клиентам очень нравится, что, приходя в кафе госпожи Кавагути, они могут почувствовать себя ближе к природе. Впрочем, содержание коз — занятие не из легких. Персоналу кафе приходится убирать за животными в перерывах между обслуживанием клиентов, а также кормить Сакуру и Шоколада специальными таблетками, чтобы от них не так сильно пахло.

Рена Кавагути считает свой бизнес очень успешным и планирует пойти дальше в создании "энимал-кафе". Она говорит, что когда-нибудь хочет поселить в своем заведении небольшого слона.

Президент стала бабушкой

Президент Аргентины **Кристина Фернандес де Киршнер** стала бабушкой — ее внук, которому уже дали имя Нестор Иван, родился в ночь на понедельник. Нестор Иван — сын Марии Росио Гарсии и Максимо Киршнера, сына Кристины Фернандес де Киршнер, — родился в санатории Отаменди в одном из центральных районов Буэнос-Айреса.

Філасофія Сяргея Антончыка

ДАВЕДКА

__Сяргей Антонавіч Антончык__ нарадзіўся 1 красавіка 1956 года ў мястэчку Плешчаніцы Лагойскага раёна Мінскай вобласці.

Працаваў гальванікам, апаратчыкам Мінскага вытворчага аб’яднання імя Леніна (цяпер “Белвар”).

Адзін з арганізатараў і лідараў рабочага руху Беларусі, што зарадзіўся ў 1989 годзе, актыўны ўдзельнік славутага страйку працоўных у красавіку 1991 года. Дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь (1990—1995), сябра Апазіцыі БНФ. Браў удзел у абвяшчэнні дзяржаўнага суверэнітэту і поўнай незалежнасці Рэспублікі Беларусь.

Адзін з ініцыятараў правядзення рэферэндуму па датэрміновым роспуску Вярхоўнага Савета БССР у 1992 годзе.

Быў у складзе антыкарупцыйнай парламенцкай камісіі, якую ўзначальваў Аляксандр Лукашэнка. Пасля абрання Лукашэнкі прэзідэнтам выступіў на сесіі Вярхоўнага Савета 20 снежня 1994 года з дакладам аб карупцыі ў атачэнні прэзідэнта. Газеты, якія вырашылі яго надрукаваць, выйшлі з “белымі плямамі”. Па выніках даклада кіраўнік спраў прэзідэнта Іван Ціцянкоў падаў іск аб абароне гонару і годнасці, які Антончык прайграў, ягоная маёмасць была часткова канфіскавана.

У красавіку 1995 года быў збіты разам з іншымі дэпутатамі Апазіцыі БНФ падчас галадоўкі ў зале парламента.

У жніўні таго ж 1995 года падчас страйку супрацоўнікаў Мінскага метрапалітэна, нягледзячы на дэпутацкі імунітэт, быў затрыманы, больш як суткі знаходзіўся на тэрыторыі спецыяльнай часці ўнутраных войскаў.

У 2001 годзе вылучаўся кандыдатам у прэзідэнты, аднак 19 ліпеня зняў сваю кандыдатуру на карысць Міхаіла Марыніча.

Пазней займаўся стварэннем незалежных прафсаюзаў. Увосень 2004 года яго пакаралі 15 суткамі арышту, прызнаўшы вінаватым у правядзенні “несанкцыянаванага сходу”... ва ўласнай кватэры.

Увогуле, за час палітычнай дзейнасці Сяргея Антончыка затрымлівалі больш як сорак разоў. Двойчы супраць яго ўзбуджалі крымінальныя справы.

Ген датычнасці

Гэта не жарт, але Сяргей Антончык сапраўды нарадзіўся ў Дзень жартаў — 1 красавіка 1956 года. Адбылося ўсё ў “грыбной сталіцы” нашай краіны, так што народная прымаўка “У Беларусі тры сталіцы — Мінск, Бабруйск і Плешчаніцы *(з націскам на перадапошні склад)*” вельмі блізкая да рэальнасці.

Акрамя першай сярэдняй школы ў гэтым паселішчы гарадскога тыпу ёсць яшчэ такая адна такая ж і школа-інтэрнат, аднак СШ №1 традыцыйна была абрана па тэрытарыяльнай блізкасці да дому. Дакладней, у такіх малых паселішчах звычайна ніхто месца навучання дзяцей не абірае — ідуць туды, куды скажуць. Тым больш у тыя гады.

Сям’я Антончыкаў *(пасляваенныя часы.* — **Заўвага аўт.**), калі сказаць вельмі мякка, не была заможнай. Бацька Антон Дзмітрыевіч (родам з пасёлка Шацк, што пад Рудзенскам) — былы зэк, сталяр-чырванадрэўшчык. Маці Надзея Рыгораўна (родам з вёскі Гаравец, якая знаходзіцца недалёка ад Плешчаніц) працавала ў мясцовай бальніцы. Апошнія 15—20 год яна была санітаркай, а да гэтага “ўсім” — касцяляншай, загадчыкам гаспадаркі і нават на аперацыях хірургічнай сястрой. Пасля вайны так было шмат дзе.

У сям’і Антончыкаў было чацвёра дзяцей. Акрамя Сяргея ў 1951 годзе нарадзіўся яго брат Аляксандр, у 1954-м — сястра Любоў, у 1960-м — брат Зміцер.

Да восьмага класа вучыўся Сяргей добра. А потым пачаліся канфлікты з настаўнікамі — пераходны ўзрост, які звычайна суправаджаецца абвостраным пачуццём справядлівасці.

Дачка адной з калег маці “папалася” на танцах (тады за “маральным аблічам будаўніка камунізму” сачылі вельмі пільна), і настаўніца пачала публічна яе “паліваць брудам” і выстаўляць яе амаль што прастытуткай. Абураны Сяргей знайшоў і прачытаў творы вядомага педагога Сухамлінскага, а потым працытаваў іх падчас аднаго з заняткаў.

Які тады падняўся вэрхал, можна толькі ўявіць, бо “савецкім настаўнікам” падобнае было цалкам незнаёма. Маці Сяргея нават у школу выклікалі. Таму зразумела, што скончыў яе Сяргей ужо “больш-менш”.

Хацеў вучыцца далей, але матэрыяльнае становішча і асабістае сумленне гэтага дазволіць не маглі. Вырашыў спачатку зарабіць грошай і толькі потым некуды паступаць.

Маці дапамагла ўладкавацца ў леспрамгас. Свае першыя працоўныя ўніверсітэты ён праходзіў менавіта там. Гэта была сапраўдная школа жыцця, бо калектыў брыгады лесарубаў амаль цалкам складаўся з тых, хто некалі “сядзеў”. На той час там плацілі вельмі добрыя грошы. Калі мама Антончыка атрымлівала заробак у 90 рублёў, то там плацілі — 240. Але і працавалі — ад цямна да цямна.Умовы былі вельмі цяжкія.

Калі Сяргей прыйшоў туды першы раз, у брыгадзе, думаючы, што яго працаўладкавала міліцыя, ставіліся як да малалетняга хулігана. З часам высветлілася, што ён нармальны выхаваны чалавек, і гэта вельмі моцна здзівіла. Асабліва тое, што Сяргей не курыў, не піў і не лаяўся матам.

Сярод лесарубаў былі розныя асобы. Калі хацелі працаваць — працавалі, калі не хацелі — кідалі. І ніякі дырэктар не мог іх прымусіць. У гэтых людзей быў своеасаблівы ГОНАР, СТРЫЖАНЬ.

Успамінаецца адзін вельмі красамоўны ў гэтым сэнсе момант. Сяргей заўсёды дапамагаў сям’і, бо яго бацька быў інвалідам. А калі таму з-за закупоркі сасудаў адрэзалі загніўшую нагу, хлопцу прыйшлося ўзяць на сябе ўсё. У прыватнасці, загатоўку дроў.

Аднойчы Сяргей не змог прыйсці на работу, а “напарнікі” падрыхтаваныя ім дровы прадалі за гарэлку. Калі юнак гэта ўбачыў, на яго вочы навярнуліся слёзы. Яны заўважылі, але прамаўчалі.

На другі дзень вальшчык прывёз цэлы воз адборнай бярозы. Такую на дровы нельга было пускаць. “Напарнікі” так і сказалі: “Гэта табе, малады. Ніколі не страчвай самавалодання”.

Успамін першы

— Мой бацька 17 год прасядзеў у турме. Будучы дэпутатам, я папрасіў тагачаснага старшыню КДБ Генадзя Лавіцкага, каб ён паказаў мне яго справу. Бацька сядзеў у Ніжнім Тагіле, і Лавіцкі зрабіў адпаведны запыт. Неўзабаве адтуль прыйшлі ўсе паперы. Мне нават падаравалі фатаграфію бацькі часоў зняволення.

Пазней газета “Мы и время”, якой кіраваў тады Віктар Чыкін, абліла мяне брудам. Маўляў, бацька быў ніякім не палітычным, а звычайным крымінальнікам. Я падаў за гэта на іх у суд і выйграў.

У рэальнасці адбылася тыповая для тых часоў гісторыя. Аднойчы бацька зайшоў у краму, каб набыць там дзягу. Іх не было. І тады ён пажартаваў: “Што гэта за ўлада такая, што нават дзягаў няма?!” Сказаў і забыўся. Праз некалькі дзён пагрукалі ў дзверы і арыштавалі. “За падрыхтоўку ўзброенай акцыі” прысудзілі да пяці гадоў зняволення, што вызывае шчырае здзіўленне: за меншыя злачынствы тады без вагання ставілі да сценкі. А потым кожныя пяць гадоў “дабаўлялі”.

Рэабілітавалі бацьку за 30 гадоў да таго часу, як я стаў дэпутатам. Падкрэсліваю гэты момант спецыяльна для тых, хто шукае зразумелыя толькі яму прычыны...

Бацькам далі ў Плешчаніцах дастаткова вялікі дом, дзе да ліквідацыі Плешчаніцкага раёна жылі мясцовыя начальнікі. А да гэтага мы жылі ў невялікім пакойчыку. У цэнтры — буржуйка, убаку — бацькавы варштат. Пакой маці далі ад бальніцы. Звычайная камуналка з агульнай кухняй. У адным доме — тры сям’і...

Бацька вярнуўся з турмы ў 1950 годзе інвалідам. У яго былі паралізаваны рука і нага. Пазнаёміўся з маёй маці, ажаніліся, а праз год нарадзіўся Саша.

Бацька амаль не ездзіў на сваю малую радзіму — не было да каго. Справа ў тым, што, калі яго арыштавалі, усе сваякі ад праследу з’ехалі ва Украіну. Там якраз быў галадамор, і шмат зямлі лічылася нічыйнай.

У адрозненне ад маці ён быў даволі жорсткі чалавек. І, калі я распытваў пра турму, пра рэпрэсіі, ніколі нічога не расказваў. Тыя, хто многа расказвае, як некаторыя франтавікі пра свае “подзвігі”, выклікае пэўны недавер. Хто ўсё бачыў сваімі вачыма, мала пра гэта гаворыць.

У дзяцінстве.

Выключэнні складалі толькі рэдкія моманты, калі бацька выпіваў чарку. Ён заўжды плакаў і пачынаў нешта ўспамінаць.

Тады я яшчэ не чытаў ні Салжаніцына, ні Варлама Шаламава, але ўжо шмат ведаў. Бацька, напрыклад, успамінаў пра тое, што, калі чалавек паміраў, яго не аддавалі адразу. Труп хавалі некалькі дзён, бо “пайку” бралі і на яго. Голад там быў страшэнны. Асабліва падчас вайны. Зэкі паміралі тысячамі. Ніхто на гэта не звяртаў ніякай увагі. Бірка на нагу — і ў траншэю. Закопвалі толькі вясной, калі зямля пачынала таяць. Жахліва.

Адзін раз да іх прыязджаў сам Берыя — праводзіў “інспекцыю”, але ніякай палёгкі гэта не прынесла. Наадварот, пасля яго ад’езду цэламу бараку пачалі даваць нейкія шэрыя таблеткі. Усе паміралі, як мухі. Мабыць, у дзяржавы не хапала ежы, і яна пазбаўлялася ад лішніх ратоў.

Мой бацька два тыдні ляжаў без прытомнасці, але выжыў.

У арміі.

Самастойнае жыццё

У леспрамгазе Сяргей Антончык працаваў да арміі. Прызвалі яго ў ракетныя войскі стратэгічнага прызначэння. Пасля вучэбкі ва ўкраінскім Катоўску ён камандаваў аддзяленнем, запраўляў палівам шахтныя ракеты. Дастаткова цяжкая і вельмі небяспечная справа.

Гэта цяжка ўявіць, але ў дзяцінстве Сяргей Антончык вельмі хацеў быць ваенным і паступіць у Сувораўскае вучылішча. Але яго не ўзялі. Прычыну Сяргею не сказалі, але зараз яе няцяжка вылічыць. Сын былога “ворага народа” савецкім афіцэрам не мог стаць па вызначэнні!

Пасля звальнення ў запас Антончык зноў крыху папрацаваў у леспрамгасе. У гэты ж час пазнаёміўся з вельмі прыгожай дзяўчынай Тамарай, якая пасля заканчэння харэаграфічнага тэхнікума два гады адпрацоўвала ў Плешчаніцах у Доме культуры.

Дарэчы, знаёмства ў іх адбылося вельмі цікавае. Як і многія ў той час, Сяргей, мякка кажучы, не быў прыхільнікам савецкай папсы. Перавагу аддаваў “Uriah Heep”, “Pink Floyd”, “Deep Purple”. Цікава, што апошні гурт іх і пазнаёміў. Тамара іграла на фартэпіяна мелодыю вядомай песні, а Сяргей праходзіў міма. Спытаў: “Вы слухаеце такую музыку?” І вымавіў назву кампазіцыі. Як потым расказвала Тамара, для мінчанкі пачуць такое ў глухой правінцыі ад апранутага па-сялянску хлопца было вельмі дзіўна.

Праз год (1976 г.) яны ажаніліся. Мужу тады быў 21 год, жонцы — 19. Разам ужо 37 гадоў.

Сяргей пераехаў у родны для жонкі Мінск, працаўладкаваўся на завод імя Леніна, які ў 1992 годзе стаў “Белварам”.

У 1978 годзе ў іх нарадзіўся сын Сяргей, а праз год — двайняты Саша і Юля.

Натуральна, што пра якую-небудзь вучобу Сяргей Антончык больш нават не думаў. Днём ён працаваў на заводзе, вечарам — грузчыкам у магазіне. А аднойчы нават маляром.

Успамін другі

— Чаму ў жыцці зроблены менавіта такі выбар? Гэтае пытанне я задаю сабе вельмі часта. Відаць, так было наканавана лёсам. Мабыць, у некаторых з нас ёсць нешта такое, што не дае быць канфармістам. Так і са мной.

Калі пакрыўдзілі Надзю, пра якую ўзгадвалася раней, увесь клас прамаўчаў. А я знайшоў дома кніжачку па псіхалогіі выхавання, падабраў падобную сітуацыю і пры ўсім класе ў вочы выказаў усё, што думаю, настаўніцы, якая ў нас была і класным кіраўніком. І потым публічна спрачаўся з ёй амаль пастаянна. Зайшло так далёка, што я нават не пайшоў на выпускны вечар.

У страйкаме.

Я не канфліктны чалавек, але не магу мірыцца з любой праявай няпраўды. Калі на тым жа заводзе своечасова не выплачвалі заробкі, мы з хлопцамі ішлі да дырэктара. Я працаваў самым звычайным рабочым — гальванікам. Выконваў за змену некалькі нормаў. Пра передавіка Антончыка час ад часу нават пісала мясцовая газета.

Дарэчы, працоўны калектыў нашага цэха вылучыў мяне ў дэпутаты гарсавета, “пракаціўшы” на агульным сходзе (800 чалавек!) сакратара парткама. Для падобнага трэба мець даволі моцны аўтарытэт у людзей.

Калі ў 1989 годзе ў нас на заводзе сказалі, што на Маскоўскіх могілках у мінулым годзе збіраліся нейкія фашысты, а ўсе рабацягі павінны прыйсці да Опернага тэатра на альтэрнатыўны мітынг, у мяне адразу з’явіўся сумнеў. На могілках я не быў, аднак тое, што ўбачыў каля Опернага, давала адказы на ўсе пытанні — звычайнае партыйнае мерапрыемства.

Праз тры дні я павінен быў везці дзяцей у санаторную школу і ўбачыў каля “Валгаграда” пікетоўцаў, якія пратэставалі супраць партыйнай наменклатуры. З плакатам стаяў Сяргей Міхноў — актывіст новага руху. Гэта былі аднадумцы, людзі вельмі блізкія мне па духу.

Якраз у той момант праходзілі выбары ў Вярхоўны Савет СССР. Супрацьстаялі Станіслаў Шушкевіч і першы сакратар Мінскага гаркама кампартыі Уладзімір Галко. Зразумела, супраць апошняга і быў пратэст.

Я спыніўся, зразумеў, што менавіта такіх людзей і шукаў. І ўжо на наступны дзень уступіў у суполку БНФ. Дакладней, у тое, што тады стваралася, бо на ўстаноўчы з’езд у Вільнюс мяне запрасілі ўжо ў якасці дэлегата. Там выпала магчымасць выступіць, стаць сябрам Сойма.

Так пачалася мая палітычная дзейнасць. Гэта было надзвычай натуральна. Я не разважаў пра сваіх трох дзяцей і пра тое, што трэба больш займацца сям’ёй. Я нават не думаў на гэты конт. Проста адчуў, што тут — __маё__. Гэта было своеасаблівым падзелам усяго рэчаіснага на дабро і зло. З аднаго боку — святло, пошукі справядлівасці і праўды, з другога — цемра партыйнага цынізму, двудушнасці, нахабства, ілжы.

З Мікалаем Заблоцкім у Вярхоўным Савеце.

Палітычна-рабочы ўздым

Маскоўская (Кайданоўская) суполка была самай буйной у БНФ, а самыя буйныя па колькасці ўдзельнікаў мітынгі праходзілі менавіта на Паўднёвым Захадзе. Зразумела, што гэта выклікала адпаведную рэакцыю ўлад і за кожным крокам Сяргея Антончыка вельмі пільна сачылі адпаведныя службы.

На выбарах у народныя дэпутаты СССР БНФ падтрымаў усіх, хто трымаўся дэмакратычных поглядаў. У прыватнасці, Станіслава Шушкевіча. Не хачу сказаць, што гэта падтрымка была галоўнай, але прынцыпова лічу, што перамог ён тады дзякуючы ў тым ліку і ёй.

А ў 1990 годзе Сяргей Антончык прыняў удзел у выбарчай кампаніі і непасрэдна. Гэта былі выбары ў Вярхоўны Савет БССР 12-га склікання. Балатаваўся ў Ясенінскай выбарчай акрузе і, нягледзячы на вельмі жорсткі супраціў партыйнай наменклатуры і наяўнасць 10 канкурэнтаў, перамог ужо ў першым туры.

У гэты ж момант Сяргея Антончыка на заводзе вылучылі кандыдатам на выбарах у гарсавет. Абралі, і ён стаў адным з тых нямногіх *(палова дзясятка.* — **Заўвага аўт.**), хто адначасова быў дэпутатам двух выбарных органаў.

У 1990 годзе ў жыцці Антончыка адбыўся газетны дэбют. “Аргументы и факты “надрукавалі вялікае інтэрв’ю з назвай, якая цалкам гаворыць пра змест, — “И снова о привилегиях...”.

Цалкам лагічна і тое, што Сяргей Антончык працаваў у Вярхоўным Савеце 12-га склікання ў камісіі па прывілеях і працы, якую тады ўзначальваў Іван Герасюк.

Паралельна з палітычным уздымам у беларускім грамадстве яшчэ адбываўся і ўздым незалежнага рабочага руху. Напрыканцы 80-х гадоў мінулага стагоддзя на прадпрыемствах пачаліся забастоўкі і стварэнне новай арганізацыі з назвай “Рабочы саюз”.

Рабочыя камітэты пачалі сваю дзейнасць паўсюды, дзе працавалі аднадумцы Сяргея Антончыка. Напэўна, гэтаму значна дапамагла перабудова, калі па загадзе Гарбачова на прадпрыемствах пачалі ствараць “саветы працоўных калектываў”.

Сяргея Антончыка абралі старшынёй “Рабочага саюза” Мінска.

Галоўны ўспамін

— Па вялікім рахунку, у якой камісіі ты працуеш, было ўсё роўна, бо галоўнае — фракцыя БНФ. З яе вельмі жорсткай дысцыплінай. Менавіта там мы распрацоўвалі ўсе законы, у тым ліку і “Дэкларацыю аб дзяржаўным суверэнітэце”.

Вяселле.

Асобна хачу адзначыць ролю Зянона Пазьняка. Ён даваў нам пастаянныя ўрокі сапраўднай палітычнай і парламенцкай дзейнасці, і я вельмі хацеў бы, каб для гісторыі засталася толькі праўда пра той час.

Спачатку дэпутацкую фракцыю БНФ складалі 16 чалавек, потым 17, а потым стала 27.

...Першай раніцай путчу мяне абудзіў тэлефонны званок Валянціна Голубева. Ён і расказаў пра дзяржаўны пераварот. Я адразу звязаўся з Генам Быкавым і Жорам Мухіным. Праз некалькі гадзін мы сабраліся ў стачкаме, які месціўся на вуліцы Караля. Падышлі хлопцы з БНФ. Напісалі тэксты ўлётак і пачалі множыць на ратапрынтах, прэзентаваных польскай “Салідарнасцю”. Першую партыю я асабіста раздаваў людзям каля сталічнага ГУМа.

Два дні путчу наш стачкам нагадваў разбураны мурашнік — прыходзілі дзясяткі людзей, работа не спынялася ні на хвіліну. Кожны ведаў, што ў выпадку перамогі путчыстаў апынецца ў турме. Альбо ўвогуле будзе забіты. Беларускія нацыяналісты ў гісторыі нашай краіны перажывалі “Курапаты” не адзін раз...

Пасля абвяшчэння Незалежнасці каля парламента сабраўся вялікі натоўп людзей, якія абдымаліся і цалаваліся. Хочаце верце гэтаму, хочаце не, але ў той момант я адчуў нейкі сум. Такое было ўражанне, быццам хутка пачнецца вайна... Тады чамусьці была думка, што гэта яшчэ не канчатковая перамога...

Памятаю, як будучая жонка Зянона Пазьняка Галя Вашчанка прывезла да мяне чырвоную тканіну, і мы пашылі бел-чырвона-белы сцяг. Хацелі павесіць яго над будынкам парламента, але Шушкевіч ужо “паварушыўся” і ўсё зрабіў. Наш павесілі над іншым будынкам.

Некаторыя называюць пачуццё, што надыходзіць пасля зробленай работы, маральным спусташэннем. Радасць была раней. У зале парламента, калі Пазьняк пасля галасавання выйшаў на трыбуну і зрабіў вельмі цудоўную прамову пра гістарычную важнасць таго, што зроблена. Гэты момант быў вельмі бліскучым, а радасць, якая тады адчувалася, непараўнальная ні з чым у нашым жыцці.

На жаль, пакуль не адбылося дэталёвага даследавання таго, што адбывалася ў нашай краіне апошнія 20—30 год. На мой погляд, рух БНФ дасягнуў сваёй галоўнай мэты — абвяшчэння Незалежнасці, але гэта не было канчатковай перамогай. Рэальную ўладу мы не атрымалі, і таму ўсе “разважанні” на гэты конт — недакладнасць. БНФ заўсёды знаходзіўся ў апазіцыі.

Калісьці адзін са стваральнікаў польскай “Салідарнасці” вядомы публіцыст Адам Міхнік бліскуча пісаў, што сітуацыя змены гістарычнай і палітычнай фармацыі не можа быць доўгай па часе. Калі хутка не будуць зроблены нейкія пераўтварэнні, то да ўлады вернецца адхіленая наменклатура. А далейшая стагнацыя сітуацыі прывядзе да таго, што ад рэфарматараў адыдзе асноўная частка грамадства, якое падтрымала іх і якое цяпер убачыць, што дэмакратычныя перамены нічога добрага ім пакуль не далі. У Беларусі так і адбылося.

БНФ ніколі не ініцыяваў стварэнне партый. Так, на нашай “базе”, як і ў іншых краінах (Літве, Латвіі, Эстоніі, Чэхіі, Славакіі і г.д.), пачала стварацца партыйная сістэма, але эканамічная сітуацыя не змянілася. Дакладней, пэўныя змены яшчэ не паспелі адбыцца. Сацыяльныя групы, якія сталі б падмуркам палітычных партый, не сфарміраваліся.

Сітуацыя ў нашай краіне кардынальна адрознівалася ад той, што была ў суседзяў. Працэс грунтоўных эканамічных змен замарудзіўся, а палітычныя змены пачаліся даволі хутка. Менавіта па гэтай прычыне вельмі хутка адбылося і фактычнае разбурэнне палітычнага поля: партыі з’явіліся, а сацыяльнага заказу на іх з’яўленне ў грамадстве не было.

Далей адбылася маргіналізацыя.

Да таго ж улада “насыціла” шэрагі апанентаў сваімі “стукачамі”, і мы атрымалі тое, што зараз маем на Беларусі.

На жаль, гісторыя Беларусі настолькі цяжкая, што проста не можа быць павольнай. Калі б мяне папрасілі яе схематычна намаляваць, то падзею 25 жніўня 1991 года я абазначыў бы вешкай з бел-чырвона-белым сцягам. Іх трэба размясціць па ўсёй нашай гістарычнай схеме. Тое, што адбылося ў 1991 годзе, — гэта “вешка” ў працяг падзей 25 сакавіка 1918 года, калі была ўтворана БНР. Як казаў Ніл Гілевіч, гэта толькі шлях да Беларусі. У 1991 годзе мы зрабілі чарговы крок, і наперадзе будзе яшчэ адзін — калі наша Незалежнасць стане сапраўднай, а суседняя імперыя банальна разваліцца.

У той сітуацыі дабіцца большага было немагчыма. Фракцыя БНФ зрабіла ўсё, што было ў нашых сілах...

Метамарфозы лёсу

6 ліпеня 1994 года “Народная газета”, якую тады яшчэ рэдагаваў Іосіф Сярэдзіч, перад другім турам прэзідэнцкіх выбараў надрукавала артыкул Сяргея Антончыка “Лукашэнка—Кебіч: хто каго. Камуністычнае шоу на Беларусі працягваецца”. Калі яго зноў прачытаць зараз, стане відавочным, што аўтар тады меў рацыю.

Напісаць нешта новае пра яго знакаміты антыкарупцыйны даклад і “белыя плямы” вельмі цяжка. Нагадаю толькі, што Сяргею Антончыку гэта “каштавала” сур’ёзнага судовага праследу і буйнога штрафу.

Акцэнтую ўвагу і на яшчэ адным моманце, які чамусьці сёння рэдка хто ўзгадвае. Пад “ціскам” фракцыі БНФ Антончыка ўключылі ў тую ж антыкарупцыйную камісію, якую ўзначальваў Лукашэнка. Больш за тое, ён не толькі лічыў даклад Лукашэнкі даволі павярхоўным, але выступіў на парламенцкай сесіі пасля яго са сваім, альтэрнатыўным, дакладам.

Калі многія казалі, што “ў гэтай краіне” немагчыма нічога рабіць, ён, Антончык, распрацаваў тэхналогію, якая называлася “Рабочай дапамогай”. Сутнасць яе ў знаходжанні пазафондавых грошай і закупку прадуктаў харчавання (цукру, гарбаты, масла, круп і г.д.). З іх рабілі “пасылкі”, і ў кожным горадзе ўтвараліся групы, якія раздавалі ўсё людзям. Абсалютна бясплатна і абсалютна без нейкага палітычнага падтэксту.

Небяспеку гэтай акцыі вельмі добра адчула ўлада. На аднадумцаў Сяргея Антончыка і на яго самога пачаўся неверагодны ціск. Арышты, суды, “суткі”. Даходзіла нават да адкрытых пагроз. Пагражалі жонцы, дачцэ... На думку Антончыка, рабілася для таго, каб ён альбо спыніў актыўнасць, альбо з’ехаў з краіны.

З цягам часу “гадзіць” менш не сталі. Калі Сяргей Антончык паспрабаваў знайсці работу, яму ўсюды адмаўлялі. Нават на вельмі шкодных для здароўя вытворчасцях. Два гады ён “нелегальна” працаваў, потым два гады будаваў дамы, а калі “ўсё сціхла”, па аб’яве знайшоў работу кіроўцам, які адначасова выконвае функцыі грузчыка.

У гэтай якасці Сяргей Антончык працуе на працягу апошніх пяці год, бо на пенсію ў мільён дзвесце тысяч беларускіх рублёў (5 месяцаў вырашалася сума) пражыць у наш час амаль немагчыма. Нармальна пражыць.

Замест пасляслоўя

Калі ішла работа над гэтым нарысам, мяне вельмі здзівілі два моманты. Першы — філасофскі падыход да жыцця простага рабочага. Другі — што менавіта гэты, не падобны на казачнага волата, чалавек некалі прама ў Авальнай зале прымусіў плакаць Аляксандра Лукашэнку, які сёння ўладай прэзентуецца як моцны і непахісны лідар.

Сяргей Антончык не дарэмна лічыць сваё жыццё шчаслівым, бо адна галоўная падзея ў ім ужо адбылася — абвяшчэнне дзяржаўнай Незалежнасці. І ён меў да гэтага самае непасрэднае дачыненне.

Аляксандр ТАМКОВІЧ.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Анна БОЛБАС:

«Папе звонили и спрашивали: «Ты что, дочке футбольный клуб подарил на свадьбу?»

Корреспондент "Народной Воли" побеседовал с самым молодым в истории белорусского футбола генеральным директором футбольного клуба Анной БОЛБАС.

На прошлой неделе директором столичного ФК "Партизан" была назначена 22-летняя девушка.

Анна Болбас окончила Белорусский государственный университет по специальности "Математик. Специалист информационных технологий", последний год она активно помогала в работе клуба на волонтерских началах...

— Перед тем как я официально стала генеральным директором, некоторое время входила в курс дела, — рассказывает Анна. — Документацию просматривала, вникала в хозяйственный процесс. Старый директор сказал, что он устал, он уходит. А я до этого помогала клубу вести бумажную документацию, поэтому болельщики и предложили мою кандидатуру.

— Какое хозяйство вам досталось?

— Достаточно большое. Два тренера, команда из 28 человек. Хотя финансовое положение клуба, конечно, незавидное, игроки пока вообще играют за бесплатно. Зарплаты начисляются лишь директору, бухгалтеру, администратору и тренерам. Да и это не бог весть какие суммы, потому что клуб существует исключительно на пожертвования болельщиков из своих зарплат. Иногда помогают зарубежные фанаты. Когда литовский олигарх Владимир Романов отказался от "Партизана", команда вообще оказалась на грани жизни и смерти. Повторюсь: спасибо болельщикам!

— То есть для игроков футбол не основное место работы?

— Естественно, кто-то учится, кто-то работает. Но я своей первоначальной задачей считаю поиск спонсоров. Вечно ведь на деньгах болельщиков выезжать не будешь. Да и за игру футболисты все-таки должны что-то получать. На сезон команде нужно около 200 тысяч долларов.

— И чем вы собираетесь привлечь спонсоров?

— Я сейчас разрабатываю целую презентацию клуба и болельщиков. Будем проводить какие-то рекламные акции.

— Вы считаете, что сегодня белорусский футбольный клуб может приносить прибыль?

— Надеюсь, потому что мы в своей деятельности можем не ограничиваться футболом, а и заниматься коммерцией. Никто ведь не запрещает открыть фитнес-зал или танцевальные клубы, это большие возможности. Я вот знаю, например, что у бобруйского хоккейного клуба "Динамо-Шинник" есть своя "Чайная лавка". Неплохо было бы самим еще и стадион построить, но для этого опять-таки нужны финансы.

— Аня, а сами вы футболом увлекаетесь?

— Смотрела с папой какие-то матчи по телевизору. Но приобщилась к этой игре после того, как познакомилась с ребятами, которые болели за "Партизан". Практику я проходила в банке, так что оказывала клубу некоторую экономическую помощь. Сейчас уже по долгу службы приходится бывать на всех матчах.

— Говорят, что фанатов "Партизана" милиция не очень жалует…

— Я общаюсь с представителями силовых структур, все нормально. Вот растяжки надо регистрировать, все символы, слоганы... То есть если вы напишете плакат "Ура, "Партизан"!", но не зарегистрируете его, то на стадион этот плакат не пропустят. Мы вот недавно зарегистрировали новый слоган — "Гонар краіны". Кстати, у нас много болельщиков, которые выступают за белорусский язык, популяризируют его.

— БГУ вы закончили в этом году. Другие варианты трудоустройства были?

— Конечно. Могла пойти работать в банк, программистом. Но я свой выбор сделала, и, поверьте, дело здесь не в деньгах.

— Как родители отнеслись к такому выбору?

— Честно говоря, сначала не очень хорошо. Папа говорил: "Куда ты лезешь? Это же мужское дело". Но сейчас они уже на моей стороне. А после того, как сообщение о моем назначении прошло в интернете, папе, который работает в банке, звонят и даже спрашивают: "Ты что, дочке футбольный клуб подарил на свадьбу?"

— Свадьбу когда сыграли?

— В феврале этого года. Кстати, муж тоже на благотворительных началах работает в команде массажистом, медицинскую помощь оказывает игрокам во время матчей. Но основное место работы супруга — Республиканская больница медицинской реабилитации.

— На форуме некоторые пишут: мол, девушка и на самом деле взвалила на свои плечи неподъемный груз…

— Да, будет непросто, я это осознаю. Но надо с чего-то начинать. Попробую.

— Как вам уровень белорусского футбола?

— Не очень. Футболистам ведь тоже не очень хочется играть при пустых трибунах. Я видела, как в Германии народ приходит на стадион целыми семьями. У нас, вот, например, люди посещали бассейн спорткомплекса "Олимпийский" и позже хотели зайти посмотреть, как играет "Партизан". Не пустили с сумками, у нас же тотальный досмотр! Вот такая популяризация футбола! Я уверена, что в следующий раз этот человек уже и сам не захочет идти на стадион. Болельщика на трибуны надо завлекать, а не отпугивать.

— За какой футбольный клуб вы болеете кроме "Партизана"?

— За "Манчестер Юнайтед". А любимый игрок — Руни.

— Возможно, знаете белорусские клубы, где генеральным директором тоже работает девушка?

— В "Ислочи" есть, но мы с ней еще не знакомы. Да и в европейских клубах это не такая уж необычная практика. Кстати, после информации о моем назначении на форумах в интернете в свой адрес прочитала очень много негатива. Но я не расстраиваюсь. Собака лает — караван идет...

Алесь СИВЫЙ.
Фото автора.

НЕДВИЖИМОСТЬ

Участок на берегу Минского моря продан на аукционе за 124 тысячи долларов

В Минском райисполкоме состоялся очередной аукцион, на котором предлагались к продаже в частную собственность 24 участка для строительства индивидуальных жилых домов. Торги велись лишь за семь лотов, расположенных в достаточно престижных местах (в основном — деревня Лапоровичи на Минском море). На остальные земельные наделы либо никто не претендовал, либо они доставались единственным заявителям по начальной цене, увеличенной на 5%.

Как сообщает realt.onliner.by, самыми дорогими на аукционе оказались участки в деревне Лапоровичи, что на берегу Минского моря. Каждый из них был оценен в 350 млн рублей. В ходе торгов за некоторые наделы эта сумма возросла в 2,5—3 раза. Так, участок площадью 13 соток ушел с молотка за 907.809.000 рублей, что эквивалентно 102,5 тысячи долларов. Соседний участок площадью 12 соток продан за 1.098.449.000 рублей — 124,1 тысячи долларов. Каждая сотка обошлась покупателю в 10,3 тысячи долларов.

Для аукционов в Минском районе это рекордная цена с начала года. Все проданные участки расположены возле водохранилища. Коммуникации их владельцам придется проводить с улицы.

Лот №9 — участок площадью 10 соток на улице Нагорной в Заславле — будет реализован за 212.300.000 рублей (почти 24 тысячи долларов), 14 соток в деревне Казеково Юзуфовского сельсовета, что в 17 км от Минска в сторону Мяделя, — за 51.700.000 (5,8 тысячи долларов).

На 11 лотов заявителей не оказалось. Нет желающих приобрести землю в деревне Дегтяревка (расположена напротив Сухарево за МКАД), где 12 соток предлагались за 282 млн рублей. Возможная причина — неясная судьба населенного пункта. Несколько лет назад чиновники собирались превратить Дегтяревку в микрорайон Минска и расселить местных жителей. Не состоялись торги и за несколько участков в Заславле, Мачулищах, деревне Новый Двор и Заболотье Щёмыслицкого сельсовета. Еще на 6 участков претендовало по одному человеку. В таком случае лот реализуется по начальной цене, увеличенной на 5%.

В Минском райисполкоме отмечают, что после последней кадастровой переоценки земель в некоторых деревнях стоимость участков выросла в два-три раза. Этим и объясняется снижение спроса.

ПОДЫУМ

Мадэльныя дзеці

Наколькі этычны дзіцячыя конкурсы прыгажосці? Прыносяць яны больш карысці ці шкоды? Ці маюць рацыю бацькі, якія хочуць зарабіць на знешнасці сваіх дзяцей? "За" і "супраць" дзіцячых конкурсаў прыгажосці выказваюцца мадэлі, прадстаўнікі сацыяльных службаў і педагогі.

Барбі на продаж?

Штогод па ўсім свеце праводзіцца каля 3 тысяч конкурсаў прыгажосці для самых маленькіх. Сотні тысяч бацькоў прыводзяць туды сваіх дзетак у спадзяванні на поспех, грошы і славу. Між тым у кожнай краіне знаходзяцца людзі, што асуджаюць падобныя спаборніцтвы. Іх можна зразумець — таблоіды тыражуюць страшныя гісторыі, звязаныя з дзеткамі-мадэлямі. Так, 8-гадовай Брытні Кэмпбел з ЗША спачувала ўся планета — для таго, каб "захаваць прыгажосць", маці дзяўчынкі рабіла ёй ін'екцыі ботаксу. Гэты выпадак выклікаў вялікі рэзананс. І ледзь не кожны тыдзень у сеціве з'яўляецца чарговае скандальнае выкрыццё мамаш з ненармальнымі схільнасцямі.

"*У многіх дарослых негатыўнае стаўленне да дзіцячых конкурсаў прыгажосці сфарміравалі некаторыя заходнія тэлеканалы*, — гаворыць мастацкі кіраўнік конкурсу "Міні-містэр і міс славянка" **Вольга Дугіна**. — *Маўляў, такія мадэльныя школы і агенцтвы падштурхоўваюць бацькоў рабіць лялек са сваіх дзяцей. Народ наглядзеўся праграм, дзе малым вышчыпваюць дзіцячы пушок з рук, нарошчваюць павейкі, коляць у губы ботакс... Але ўсё гэта залежыць ад бацькоў.*

Да нас часам таксама прыходзяць людзі, першае пытанне якіх: "Як хутка вы зробіце так, каб маё дзіця паехала на паўгода працаваць у Кітай?" Адразу адказваю такім мамам: "З намі — ніколі!" Як можа прыйсці ў галаву адправіць 15-гадовую дзяўчынку на 6 месяцаў у іншую краіну працаваць мадэллю?"

Вольга адзначае, што па некаторых бацьках адразу бачна: ад мадэльнага агенцтва яны чакаюць аднаго — задавальнення ўласных амбіцый. Выдаткі на навучанне для іх значэння не маюць. Калі б спецыяліст сказаў, што для "зорнасці" ў дзіця трэба ўкінуць 10 тысяч еўра, такія мамы і таты не вагаліся б ні хвіліны...

Школа жыцця

Варта адзначыць, што ў Беларусі пакуль не было жудасных прыкладаў таго, як падрыхтоўка да конкурсу прыгажосці ператваралася ў сапраўдны здзек з дзяцей. Наша індустрыя дзіцячай прыгажосці куды больш сціплая, а конкурсы насамрэч дзіцячыя — трэба спяваць ці танчыць, дэманстраваць свае здольнасці і ўменні. Адкрытыя і тым больш эратычныя касцюмы — табу.

"*Мы не забараняем карыстацца касметыкай, але папярэджваем і журы, і канкурсантаў аб тым, што гэта не вітаецца,* — падкрэсліла Вольга. — *Што тычыцца адзення, дык дэфіле ў купальніках у нас няма ўвогуле. Старэйшым дзяўчынкам па 12—14 гадоў нават на спартыўны паказ не раім апранаць кароткія шорты. Лепш прайсціся ў джынсах*".

Калегу дапаўняе дырэктар Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзяцей і моладзі **Надзея Васільчанка:** дзіцячыя школы мадэляў вучаць харэаграфіі, аэробіцы ды самапрэзентацыі.

"*Часта дзеці прыходзяць да нас, таму што ім недастаткова камфортна ў школе,* — тлумачыць Надзея Васільеўна. — *Асабліва гэта тычыцца падлеткаў, якія самі могуць выбіраць сабе занятак або педагога. У школе ў дзіцяці няма варыянтаў, займацца матэматыкай ці не, а нашы заняткі даюць яму свабоду*".

Праблема — у бацьках

Усе айчынныя спецыялісты, звязаныя з дзіцячым мадэльным бізнесам, у адзін голас заяўляюць, што праблемы правакуюць не дзеці, а іх бацькі. Дырэктар агенцтва Dolce vita **Марына Ужастава** сама неаднойчы бачыла, як мамы ціснуць на сваіх дзяцей. Дарослым патрэбны вынік, патрэбна падсілкоўваць уласныя гонар і амбіцыі. Закладнікамі такіх адносін робяцца дзеці.

"*Некаторыя маці самастойна робяць нясціплыя фотаздымкі сваіх дзяцей*, — прызнаецца "Народнай Волі" спадарыня Дугіна. — *Адна з гонарам распавядала, як фатаграфавала сваю дачку ў ванне з пялёсткамі ружаў. Пагадзіцеся, конкурсы тут зусім ні пры чым...*"

Безумоўна, большасць бацькоў жадае лепшага для свайго дзіцяці. Але часцяком таты і мамы забываюцца, што ад любых заняткаў задавальненне павінен атрымліваць у першую чаргу сам дзіцёнак. Калі яго трэба прымушаць, крыкамі і тычкамі весці на факультатывы — час ісці да сямейнага псіхолага.

"Я бы катэгарычна забараніла ацэньваць дзяцей на конкурсах да 7 гадоў, — выказала сваё меркаванне дзіцячы псіхолаг **Святлана Дзедава**. — *І сваіх дзяцей на кастынгі я таксама не вадзіла б. Мастацтву дэфіле і асновам макіяжу дзяўчынкам усё ж такі лепш вучыцца па-за межамі конкурсаў. Не ўсе вытрымаюць напругу і адэкватна ўспрымуць спаборніцтва"*.

Псіхолаг не раіць успрымаць дзіцячыя захапленні як пачатак будучай прафесіі. Па-першае, густы могуць мяняцца з узростам, а па-другое, трэба сур'ёзна ўзважваць шанцы. Як доўга дзяўчынка зможа працаваць мадэллю, нават калі ўсё складзецца ўдала? І чым яна будзе займацца пасля заканчэння кар'еры? Ёсць і іншая небяспека — занадта высокая планка. Калі з дзяцінства накіроўваць чалавека на поспех у пэўнай галіне — спорце, мадэльным бізнесе і гэтак далей, ён можа проста не перажыць правал. Нельга быць заўжды першым, таму не варта пераўтвараць жыццё ўласных дзяцей і ўнукаў у спаборніцтва.

"Напэўна, самае цяжкае, што можа пачуць дзяўчына ці нават дарослая жанчына, — "непрыгожая", — разважае псіхолаг. — *Таму для выхавання любой дзяўчынкі важна падтрымліваць упэўненасць у яе прыгажосці. Толькі так яна стане паспяховай і шчаслівай"*.

Нават стаўшы дарослымі людзьмі, мы імкнёмся даказаць сваім бацькам, што мы варты іх любові і павагі.

ДАРЭЧЫ

Кошт пытання

Айчынных арганізатараў конкурсаў дзіцячай прыгажосці цяжка абвінаваціць і ў тым, што яны грабуць шалёныя мільёны на дзецях і іх бацьках. Напрыклад, месяц заняткаў у школе мадэляў Dolce vita каштуе 350 тысяч рублёў, але ўсім навічкам прапануюць скідку да 120 тысяч.

Курсы юных мадэляў у Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці займаюць ад 4 да 6 гадзін на тыдзень і кошты на іх вар'іруюцца ад 200 да 350 тысяч. Заняткі ў многіх спартыўных секцыях даражэйшыя ў некалькі разоў. Тая ж хакейная форма для хлопчыка можа каштаваць ад некалькіх соцень да некалькіх тысяч долараў.

Марыя МАЛЕВІЧ.

ПРОЕКТ

На месте фарфорового завода могут построить жилой комплекс

Правда, будет это еще очень не скоро.

Нашелся инвестор, готовый застроить территорию бывшего фарфорового завода. Потенциальный хозяин бывшей территории ОАО "Минский фарфоровый завод" определился на аукционе, прошедшем в столице.

Земельный участок в 4,3 га, расположенный практически в центре города, выставлялся на торги уже в четвертый раз. Ранее не было заинтересованных компаний, готовых возместить убытки от изъятия земельного участка и сноса расположенных на нем зданий, — 66,5 млрд рублей.

Однако на этот раз интерес к аукциону проявили даже два участника, сообщает агентство "Минск-Новости". Победитель приобрел землю в аренду на 5 лет с правом проектирования и строительства новых объектов. При стартовой цене 12,1 млрд рублей стоимость продажи предмета торгов в итоге составила 13,4 млрд рублей.

Известно, что оба участника — субъекты Республики Беларусь, а победитель имеет организационно-правовую форму "совместное общество с ограниченной ответственностью".

— *Компания в течение двух лет должна подготовить проектную документацию на строительство*, — говорит начальник отдела по организации проведения аукционов и конкурсов Минского городского центра недвижимости **Дмитрий Сахаров**. — *После знакомства с генпланом предлагаемого к возведению комплекса Мингорисполком будет принимать решение об изъятии земельного участка у прежнего землепользователя (УП "ЖРЭО Центрального района Минска") и заключать договор с новым арендатором. Затем будущему хозяину предстоит погасить убытки, причиняемые изъятием участка, и только после этого он сможет приступить к непосредственному освоению территории — сносу старых производственных корпусов и возведению новых объектов. То есть перспектива увидеть на месте фарфорового завода новостройку пока не слишком близка.*

Условиями аукциона оговорено, что на бывшей производственной территории могут разместиться жилой комплекс, торгово-коммерческий и спортивно-развлекательный центры, коммунально-обслуживающая зона. Конкретные параметры объектов будут определены проектом.

ПО ВАШЕЙ ПРОСЬБЕ

«Хочу обратиться в посольство...»

Трудно подсчитать, сколько за последние месяцы было телефонных звонков в редакцию "Народной Воли" с одной просьбой: "Хочу обратиться в посольство... подскажите адрес или как туда дозвониться?"
Чтобы снять этот вопрос, печатаем адреса дипломатических миссий, которые находятся в Минске.

Посольство Азербайджанской Республики
220113, г.Минск, ул.Восточная, 133—167
Тел. (375-17) 293-32-99
Факс (375-17) 293-34-99
http://azembassy.by/ru/main

Посольство Республики Армения
220050, г.Минск, ул.Кирова, 17
Тел./факс (375-17) 227-51-53, 222-30-72
armbelarusembassy@mfa.am
http://belarus.mfa.am/ru/

Посольство Республики Болгария
220030, г.Минск, пл.Свободы, 11
Тел. (375-17) 328-65-58
Факс (375-17) 328-65-59
embassy@bulgaria.by
https://www.cik.bg/register

Посольство Соединенного Королевства Великобритании и Северной Ирландии
220030, г.Минск, ул.К.Маркса, 37
Тел. (375-17) 210-59-20
Факс (375-17) 220-23-06
https://www.gov.uk/government/world/belarus.be

Посольство Боливарианской Республики Венесуэла
г.Минск, ул.Куйбышева, 14
тел.: +375 (17) 226-07-88
Тел. (375-17) 226-07-88
Факс (375-17) 220-20-19

Посольство Социалистической Республики Вьетнам
220040, г.Минск, ул.Можайского, 3
Тел./факс (375-17) 237 48 79

Посольство Федеративной Республики Германия
220034, г.Минск, ул.Захарова, 26
Тел. (375-17) 217-59-00, 217-59-50
Факс (375-17) 294-85-52
http://www.minsk.diplo.de

Посольство Грузии
220030, г.Минск, пл.Свободы, 4
Тел. (375-17) 227-62-19
Факс (375-17) 227-62-19
Web: http://belarus.mfa.gov.ge
E-mail: minsk.emb@mfa.gov.ge

Посольство Государства Израиль
220033, г.Минск, Партизанский пр-т, 6а
Тел. (375-17) 298-44-02
Факс (375-17) 298-44-03
consular2@minsk.mfa.gov.il
consular3@minsk.mfa.gov.il

Посольство Республики Индия
220090, г.Минск, ул.Кольцова, 4, корп.5
Тел. (375-17) 262-99-70, 262-77-39
Факс (375-17) 288-47-99
E-mail: india@belembassy.org

Посольство Итальянской Республики
220030, г.Минск, ул.Раковская, 16б
Тел. (375-17) 220-29-69, 220-20-01
Факс (375-17) 201-30-37
e-mail: ambasciata.minsk@esteri.it
http://www.ambminsk.esteri.it/Ambasciata_Minsk

Посольство Исламской Республики Иран
220040, г.Минск, ул.Неждановой, 41
Тел. (375-17) 237-79-23, 237-79-51
Факс (375-17) 237-79-53
info@iranembassy.by
http://iranembassy.by

Посольство Республики Казахстан
220029, г.Минск, ул.Куйбышева, 12
Тел. (375-17) 288-10-26
Факс (375-17) 334-96-50
http://www.kazembassy.by

Посольство Китайской Народной Республики
220071, г.Минск, ул.Берестянская, 22
Тел. (375-17) 285-36-82, 285-36-83
Факс (375-17) 285-36-81
http://by.chineseembassy.org/rus
chinaemb_by@mfa.gov.cn

Посольство Республики Корея
г.Минск, пр. Победителей, 59, 5-й этаж,
Тел. (375-17) 306-01-47, 306-01-48, 306-01-49
Факс (375-17) 306-01-60
Консульская секция (375-17) 306-01-57

Посольство Республики Куба
220030, г.Минск, ул.Краснозвездная, 13
Тел. (375-17) 200-03-83
Факс (375-17) 200 23 45
http://www.cuba.newsite.by/

Посольство Кыргызской Республики
220002, г.Минск, ул.Старовиленская, 57
Тел. (375-17) 234-91-17
Факс (375-17) 234-16-02
http://www.kgembassy.by/

Посольство Латвийской Республики
220013, г.Минск, ул.Дорошевича, 6а
Тел. (375-17) 284-93-93, 284-74-75
Факс (375-17) 284-73-34
embassy.belarus@mfa.gov.lv
http://www.latvija.by

Посольство Социалистической Народной Ливийской Арабской Джамахирии
220040, г.Минск, ул.Белорусская, 4
Тел. (375-17) 328-39-88
Факс (375-17) 328-56-91

Посольство Литовской Республики
220088, г.Минск, ул.Захарова, 68
Тел. (375-17) 285-24-48
Факс (375-17) 285-33-37
http://by.mfa.lt

Посольство Мальтийского Ордена
220034, г.Минск, ул.Захарова, 28
Тел. (375-17) 284-33-69
Факс (375-17) 284 85 52

Посольство Республики Молдова
220030, г.Минск, ул.Белорусская, 2
Тел. (375-17) 289-14-41
Факс (375-17) 289-11-47
emmdby@anitex.by

Посольство Палестины
220040, г.Минск, ул.Олешева, 61
Тел. (375-17) 237-10-87
Факс (375-17) 237-10-96

Посольство Республики Польша
220034, г.Минск, ул.Румянцева, 6
Тел. (375-17) 288-23-13, 288-21-14
Факс (375-17) 233-97-50
http://minsk.msz.gov.pl/be

Посольство Российской Федерации
220002, г.Минск, ул.Старовиленская, 48
Тел. (375-17) 334-54-97
Факс (375-17) 250-36-64
karp@rusamb.belpak.minsk.by
http://www.belarus.mid.ru/

Посольство Румынии
220012, г.Минск, пер.Калининградский, 12
Тел. (375-17) 292 73 99, 292 74 99
Факс (375-17) 292 73 83
romania@nsys.by

Посольство Республики Сербия
220014, г.Минск, ул.Румянцева, 4
Тел. /факс (375-17) 284-29-84, 233-92-26
yugoslav@anitex.by

Посольство Сирийской Арабской Республики
220049, г.Минск, ул.Суворова, 2
Тел. (375-17) 280-37-08
Факс (375-17) 280-72-00

Посольство Словацкой Республики
220034, г.Минск, ул.Володарского, 6
Тел.: (+375-17) 285-29-99
Факс: (+375-17) 283-68-48
Моб.: (+375-29) 678-24-64
http://www.minsk.mfa.sk
Электронная почта: slovakia@belembassy.org

Посольство Соединенных Штатов Америки
220002, г.Минск, ул.Старовиленская, 46
Тел. (375-17) 210-12-83
Факс (375-17) 334-78-53
minskinfo@state.gov

Посольство Республики Таджикистан
220050, г.Минск, ул.Кирова, 17
Тел. /факс (375-17) 227-76-13

Посольство Турецкой Республики
220050, г.Минск, ул.Володарского, 6
Тел. (375-17) 227-06-57, 227-13-83
Факс (375-17) 227-27-46'
dtmin@comco.belpak.minsk.by

Посольство Туркменистана
220050, г.Минск, ул.Кирова, 17
Тел. (375-17) 222-34-27
Факс (375-17) 222-33-67
tm@www.cis.minsk.by

Посольство Украины
220002, г.Минск, ул.Старовиленская, 51
Тел. (375-17) 283-19-90
Факс (375-17) 283-19-80
http://www.ukraine-emb.by
info@ukraine-emb.by

Посольство Французской Республики
220030, г.Минск, пл. Свободы, 11
Тел. (375-17) 210-28-68
Факс (375-17) 210-25-48
http://www.ambafrance-by.org
webmestre.by@diplomatie.gouv.fr

Посольство Чешской Республики
220030, г.Минск, Музыкальный пер., 1/2
Тел. (375-17) 226-52-43
Факс (375-17) 211-01-37
www.czechembassy.org/wwwo/?zu=minsk
minsk@embassy.mzv.cz

Посольство Королевства Швеция
220030, г.Минск, ул. Революционная, 15
Тел. (375-17) 226-55-40
Факс (375-17) 226-55-43
ambassaden.minsk@foreign.ministry.se
www.swedenabroad.com

Отделение Посольства Швейцарской Конфедерации
220030, г.Минск, ул.Красноармейская, 22а, комн. 20
Тел. (375-17) 227-18-42
Факс (375-17) 217-84-62

Посольство Эстонии
220034, г. Минск, Беларусь ул. Платонова 1Б (6-й подъезд)
Тел. (375 17) 217 7061
Факс. (375 17) 217 7069
E-mail: embassy.minsk@mfa.ee
http://www.estemb.by/rus

Посольство Японии
220004, г.Минск, пр. Победителей, 23, корп.1
Тел. (375-17) 203-60-37, 203-62-33
Факс (375-17) 211-21-69
taishu@open.by

КОНСУЛЬСТВА

Королевство Бельгия
г.Минск, пр.Машерова, 54-94
Тел./факс (375-17) 239-19-44

Республика Кипр
г.Минск, ул.Одоевского, 131
Тел. (375-17) 259-11-49, 259-11-48
Факс (375-17) 259-11-46

Ливанская Республика
г.Минск, ул.Смолячкова, 26, корп.1
тел.: (375-17) 293-75-19, 294-57-54

Королевство Нидерландов
220113, г.Минск, ул.Восточная, 133—503
Тел. (375-17) 262-53-23
Факс (375-17) 262-40-52

Генеральное консульство Литвы в Гродно
Г.Гродно, ул. Горького 104
Тел.+375 17 2177 090
Факс.+375 15 2480 130
kons.gardinas@urm.lt

Генеральное консульство Республики Польша
224016, г. Брест, ул. Куйбышева,34
Телефон: 22-20-71 Факс: 20-38-29

Генеральное консульство Республики Польша
230032, г. Гродно, ул. Буденного, 48а
Телефон: 96-74-69, 44-75-90 Факс: 75-15-87

Консульский пункт Украины в Республике Беларусь
224000, г. Брест, ул. Пушкинская, 16-1
Телефон: 23-75-26

КСТАТИ

Посольство Латвии выдает краткосрочные шенгенские визы в Испанию

В конце мая в Минске открылся испанский визовый центр. Он расположен по адресу: ул.Интернациональная, д.36-1, 5-й этаж, офис 522. Раньше визы для поездок в Испанию открывали в консульском отделе испанского посольства в Москве. Теперь это можно будет сделать и в Посольстве Латвии в Минске — если Испания является основной целью визита".

Как сообщает сайт латвийского посольства, *"Посольство Латвийской Республики в Республике Беларусь принимает документы для визы в Испанию в таком же порядке, как для визы в Латвию, — по предварительной регистрации. Прием документов осуществляется ежедневно с понедельника по пятницу с 9.00 до 12.00 часов. Документы обрабатываются в течение одной недели (пять рабочих дней)".*

"Заявление для получения шенгенской визы в Испанию типа "С" принимается при наличии в электронном виде заполненной шенгенской визовой анкеты Латвийской Республики, фотокарточки, страхового полиса, паспорта, приглашения и документов, подтверждающих цель поездки и наличие необходимых финансовых средств для нахождения в зоне Шенгена. Документы подаются на русском и английском языках. При подаче документов необходимо заплатить госпошлину в размере 60 евро.

МАЗАІКА

БАТЭ працягвае пагоню за "Шахцёрам"

З шасці да чатырох ачкоў скараціўся адрыў "Шахцёра" ад БАТЭ па выніках 18-га тура футбольнага чэмпіянату краіны.

Вынікі матчаў, якія прайшлі 19—21 ліпеня: БАТЭ (Барысаў) — "Днепр" (Магілёў) — 3:1, "Нёман" (Гродна) — "Нафтан" (Наваполацк) — 1:0, "Белшына" (Бабруйск) — "Шахцёр" (Салігорск) — 1:1, "Дынама" (Мінск) — "Тарпеда-БелАЗ" (Жодзіна) — 1:2, "Славія" (Мазыр) — "Гомель" — 1:2, "Дынама" (Брэст) — "Мінск" — 1:1.

Становішча каманд: "Шахцёр" — 43 ачкі, БАТЭ — 39, "Гомель" — 30, "Дынама" (Мн) — 28, "Белшына" — 24, "Тарпеда-БелАЗ" — 24, "Мінск" — 23, "Нёман" — 23, "Днепр" — 19, "Дынама" (Бр) — 17, "Нафтан" — 15, "Славія" — 8.

Наступны тур адбудзецца 3 і 4 жніўня: "Нафтан" — БАТЭ, "Гомель" — "Белшына", "Тарпеда-БелАЗ" — "Славія"; "Дынама" (Мінск) — "Дынама" (Брэст), "Шахцёр" — "Нёман", "Днепр" — "Мінск", паведамляе БелаПАН.

Форум хакейнага мінскага «Дынама» загаварыў на мове

Першая па наведваннях галіна форуму афіцыйнага сайта ХК "Дынама-Мінск" "Спытайся у PR: камунікацыя з кіраўніком прэс-службы" пераходзіць на беларускую мову. Як паведамляе клуб, гэты праект ажыццяўляецца з мэтай прыцягнення ўвагі да развіцця роднай мовы.

Галіна створана ў ліпені 2010 года. Кіраўнік прэс-службы Іван Караічаў даў больш за 6000 адказаў на пытанні шматлікіх прыхільнікаў "зуброў" наконт продажу квіткоў, маркетынгу, складу каманды цягам сезона, мерапрыемстваў клуба і г. д.

За тры гады форум наведалі больш за 1.070.000 чалавек.

"Мы гуляем у міжнароднай лізе, і магчымасці па прасоўванні беларускай мовы абмежаваныя. У той жа час ніколі не позна зрабіць свой унёсак у яе развіццё", — пракаментаваў ініцыятыву генеральны дырэктар "Дынама-Мінск" Максім Суботкін.

Віталь Кутузаў трапіў пад раздачу

Федэрацыя футбола Італіі абвясціла пра дыскваліфікацыю 20 футбалістаў, замяшаных у справе аб арганізацыі дамоўных матчаў, паведамляе La Gazzetta dello Sport. У гэты спіс трапіў і беларускі форвард Віталь Кутузаў.

Усе футбалісты прызнаны вінаватымі альбо ў арганізацыі дамоўных матчаў, альбо ў адмове інфармаваць футбольныя органы і паліцыю аб падрыхтоўцы такіх гульняў. Большая частка футбалістаў атрымала дыскваліфікацыі на тэрмін больш за 3 гады, некаторыя — на тэрмін менш за год, паведамляе Goals.by. Віталь Кутузаў гуляў за БАТЭ, італьянскі "Мілан", партугальскі "Спортынг", італьянскія "Авеліна", "Сампдорыя", "Парма", "Піза". З 2009 па 2012 год выступаў за "Бары". Апошнія паўтара года не выступаў.

ЗА КАДРОМ

Разыскиваются мужчины

Мужественные, интеллигентные и сексуальные. Именно таких героев сегодня почему-то непросто найти для съемок в кино или рекламных роликах.

— Для рекламы чаще всего ищут мужчин от 40 до 50 лет — с интеллигентной внешностью и при этом ярко выраженным мужским характером, — *говорит Олег Волчек, бывший следователь прокуратуры, который уже не первый год снимается в кино*. — У нас неплохая база артистов второго плана, которые подходят под эти характеристики, поэтому белорусские актеры часто мелькают в российской рекламе. И, кстати, большую часть рекламных роликов, которые практически полностью сделаны на белорусском материале, можно увидеть только на российских телеканалах.

Не так давно я снялся в рекламе "Беларусбанка", которая прошла по всем телеканалам. Удивительно, но когда ролик вышел на экраны, мне позвонили сотни людей! Хотя иной раз самому кажется: ну кто там присматривается к той рекламе? Оказывается, смотрят, да еще как!

Иной раз на съемки короткого рекламного роликах уходит не один день. А на экране в итоге всего 30—60 секунд. В общем, хорошая реклама — самое настоящее искусство. И если ее делают профессионалы, то она воспринимается с удовольствием.

Олег Волчек со Светланой Боровской на съемках фильма про Валентину Толкунову "Она не могла иначе".

С Дарьей Домрачевой в рекламе "Белгосстраха".

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

В Несвиже чествовали Нобелевских лауреатов

Мужчины явились на банкет по случаю торжества во фраках, а дамы — в бриллиантах и платьях в пол. Столы накрыли прямо во дворе замка Радзивиллов...

Несвижские пейзажи на одну ночь превратились в шведские красоты. Здесь снимали эпизод для лирической комедии "С Восьмым марта, мужчины!".

— Рабочее название фильма — "Чего хотят мужчины", — рассказал "Народной Воле" Олег Волчек. — *В главной роли — звезда сериала "Маргоша" **Мария Берсенева**. Правда, в нашем эпизоде она была так загримирована, что на съемочной площадке я ее с трудом узнал. Кроме нее снимаются американский артист **Стивен Нельсон**, белорусский актер, работающий в Голливуде, **Константин Лавыш**, народная артистка России **Вера Алентова** и муж **Ксении Собчак Максим Виторган**. Над фильмом работает интернациональная команда из Беларуси, России, Франции, США. Режиссер картины — **Артем Аксененко.***

О чем фильм? О мужчинах и женщинах. В Международный женский день Анна Беркутова вдруг начинает слышать мысли мужчин....

Съемки стартовали в Беларуси чуть больше недели назад и завершатся в середине августа в России. Бюджет картины — около 3 миллионов долларов. Премьера фильма состоится в 2014 году и будет приурочена к 8 Марта.

— На мой взгляд, хорошо, что в Беларуси в последнее время снимается немало сериалов, — высказывает свое мнение Олег Волчек. — *Это неплохой заработок для артистов. Например, не так давно мы снимались в фильме, где в главных ролях задействованы известные белорусские артисты. Некоторые из них за съемочный день зарабатывают около тысячи долларов. Артисты второго плана за более-менее крупную сцену могут заработать 50 долларов. Я считаю, это неплохо.*

В последнее время в большинство российских сериалов, которые снимаются в Беларуси, приглашают наших артистов. В этом году сериалов на нашей базе снимается немало, и, как говорят на киностудии, белорусский Смоливуд (натурная площадка "Беларусьфильма" в Смолевичах) работает на полную катушку!..

Марина КОКТЫШ.

ШАШКІ

Варта ўзяць на заметку

У мінулым выпуску мы пазнаёмілі вас з некаторымі сітуацыямі першынства Еўропы, якія атрымалі ад бронзавага прызёра Яўгена Кандрачэнкі (Гомель) і якія спадабаліся чытачам — аматарам старадаўняй гульні. Таму прыводзім яшчэ некалькі павучальных эпізодаў:

1 (гл. дыяграму). **Белыя**: a1, a3, b2, b4, c3, e3, f2, f4, h4 (9). **Чорныя**: a5, b6, c5, c7, d6, f6, f8, h6 (8). З аналізу В.Ягорава: парадаксальна, але ж у белых пераможнай перавагі няма (!), у чым пераканайцеся самастойна. Ход чорных.

2.**Белыя** (А.Дашкоў): a1, a3, c1, c3, e1, f4, g1, g3, h4 (9). **Чорныя** (С.Белашэеў): a7, b6, b8, c5, d6, e5, f6, h2, h6 (9). Пазіцыя з хуткай праграмы: 10. fg5! h2:f4 11. g:e3 hg5 12. gh2 ef4 13. cd2 ba5 14. cd4 ab6 15. ab2 de5 16. bc3 ba7 17. cb4 e:c3 18. b:d6 bc5! 19. d6:b4 ab6? (19...fe5!) 20. bc5 b:f2 21. d:b4 a:c3 22. e:g7x.

3.**Белыя** (В.Ягораў): a5, b2, d4, e1, g1 (5). **Чорныя** (В.Грабёнкін): c7, d6, e7, f4, f6 (5). Сітуацыя з галоўнай праграмы: 1. ba3? fe3! 2. df2 dc5 з шанцамі на нічыю. Аднак, як потым заўважылі белыя, яны маглі нанесці праціўніку паражэнне: 1. bc3! fg5 2. de5 dc5 3. eg3 ed6 4. gf4! ge3 5. ef2!x.

Чэмпіёнам жа кантынента стаў двойчы чэмпіён свету, міжнародны гросмайстар з Мінска Андрэй Валюк. У сваю чаргу і ён даслаў у рэдакцыю карысныя моманты барацьбы на 64-клетачнай дошцы ў рэжыме бліцу. Іх таксама варта ўзяць на заметку:

4.**Белыя** (А.Валюк): a1, c1, c3, d2, d4, e1, e3, f2, f4, g1, h4 (11). **Чорныя** (М.Фёдараў): a3, b6, b8, c5, d6, d8, e7, f6, f8, g7, h6 (11). Чорныя вырашылі правесці разменную аперацыю 1...dc7, аднак белыя былі напагатове: 2.gh2! cb4 3.ca5 de5 4.fd6 cc3 5.ac7 bd6 6.db4 ac5 7.ef4! (непрыкметная здалёку рэпліка) 7...fe5 8.fg3 gf6 9.ed2 cb4 10.ab2x.

5.**Белыя** (Д.Дудко):a5,a7,b2,c1,e3,f4,g1,g3(8). **Чорныя** (А.Валюк): b8, c5, c7, d6, d8, e5, f6, g7 (8). 1...ed4! 2.gf2! fe5! 3.cd2 gh6! 4.dc3! cb6? 5.ac7 db6 6.ba3 db2 7.ac1 ba5 8.cb2 ed4 9.gh4 ab4 10.ba3 bc3 11.fg3 df2 12.ge1 cd4 13.hg5 de5, і праціўнікі хутка зафіксавалі нічыю. Між іншым, сваім памылковым чацвёртым ходам чорныя ўпусцілі эфектны выйгрыш. Трэба было 4... de7! 5. cb4 cc1 6. ec5 db4! 7. ff8 ca3!! (вось гэта ход!) 8. ac3 cd6!x.

Гантварг у страі!

Чатырохразовы чэмпіён свету Анатоль Гантварг працягвае паспяхова выступаць у спаборніцтвах. Ён удзельнічаў і ў адкрытым міжнародным турніры па шашках-100, які нядаўна завяршыўся на іспанскім курорце Салоў. У ім стартавалі 110 ігракоў. Наш гросмайстар падзяліў 1—5-е месцы. Па дадатковых паказчыках яму ўручаны другі прыз.

Дарэчы, яго трэнеру І.С.Бельскаму споўнілася 90 гадоў. Працуючы ў сталічным Палацы піянераў і школьнікаў, таленавіты настаўнік таксама падрыхтаваў чэмпіёнаў Беларусі В.Прыяткіна і У.Бяляеўскага.

Рашаем разам

"Эпізоды з чэмпіянату Еўропы": аналіз В.Ягорава — 3...de7 4. cd4 dc1 5. fg5 6. ed2x.

Мікалай ГЛАДКІ.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info
ISSN 2071-9647
9 772071 964000 13057
Падпісныя індэксы: 63222, 632222
Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 22.07.2013 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26370 экз. Заказ №2911.